

RIKSDAGENS PROTOKOLL

1954

ANDRA KAMMAREN

Nr 3

26—27 januari.

Debatter m. m.

Tisdagen den 26 januari.

	Sid.
Svar på fråga av herr Hansson i Skegrie ang. indragningar och sammanslagningar av arrendegårdar under gods	5
Interpellationer av:	
herr Gustafsson i Borås ang. för barn och ungdom olämpliga tryckalster	8
herr Svensson i Stenkyrka ang. automatisering av Gotlands telefontät	10

Onsdagen den 27 januari fm.

Svar på frågor av:	
herr Nihlfors ang. parkeringsplatser på kronans mark i centrala Stockholm	14
herr Gustafsson i Borås ang. ombyggnaden av Aplaredsvägen i Älvsborgs län	16
Interpellationer av:	
herr Vigelsbo ang. utredningen om avskaffande av fideikommissioninstitutionen	19
herr Ståhl ang. en redogörelse för »kreditstoppet» på bostadsmarknaden	21

Fredagen den 22 februari.

Kl. 11.00.

§ 1.

Justerades protokollet för den 15 innevarande januari.

§ 2.

Föredrogos var för sig följande å kammarens bord vilande motioner; och hänvisades därvid

till statsutskottet motionen nr 57 av herr *Spångberg m. fl.*;

till bevillningsutskottet motionen nr 58 av herr *Spångberg m. fl.*;

till jordbruksutskottet motionen nr 59 av herr *Johansson* i Kastanjegården *m. fl.*;

till statsutskottet motionerna:

nr 60 av herr *Schmidt m. fl.*;

nr 61 av herr *Andersson* i Mölndal;

nr 62 av herr *Lundqvist m. fl.*;

nr 63 av herrar *Akerström* och *Karlsson* i Olofström;

nr 64 av herr *Gavelin m. fl.*;

nr 65 av herr *Svensson* i Göteborg *m. fl.*;

nr 66 av herr *Lundberg m. fl.*;

nr 67 av herr *Andersson* i Dunker *m. fl.*;

nr 68 och 69 av herrar *Senander* och *Holmberg* samt

nr 70 av herr *Senander*;

till bevillningsutskottet motionen nr 71 av herrar *Svensson* i Vä och *Petersson* i Norregård;

till bankoutskottet motionen nr 72 av fröken *Vinge m. fl.*;

till behandling av lagutskott motionerna:

nr 73 av herr *Lindberg m. fl.*;

nr 74 av herr *Andersson* i Löbbo *m. fl.*; och

nr 75 av fru *Nilsson* och herr *Hagberg* i Stockholm; samt

till jordbruksutskottet motionen nr 76 av herr *Jansson* i Kalix *m. fl.*

§ 3.

Föredrogos vart för sig och lades till handlingarna bankoutskottet memorial:

nr 1, med överlämnande av fullmäktiges i riksbanken till bankoutskottet avgivna berättelse; och

nr 2, med överlämnande av fullmäktiges i riksgäldskontoret till innevarande riksdag avgivna, till bankoutskottet avlämnade berättelse.

§ 4.

Anmälades, att följande Kungl. Maj:ts propositioner tillställts kammaren, nämligen:

nr 37, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.;

nr 40, angående fortsatt disposition av vissa äldre anslag;

nr 42, angående ersättning till P. O. H. Rydbro *m. fl.*;

nr 43, angående ersättning i vissa fall i anledning av olycksfall i arbete eller yrkessjukdom;

nr 44, angående frågor om befrielse från ersättningsskyldighet till kronan *m. m.*;

nr 45, med förslag till lag angående upphävande av lagen den 28 juni 1935 (nr 445) om emeritlöner för vissa prästmän i ledande ställning i missionens och diakoniens tjänst, *m. m.*;

nr 46, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 7 och 12 §§ lagen den 29 juni 1945 (nr 420) om semester; och

nr 47, angående fortsatt tullfrihet i vissa fall för Föreningen Rädde bar-

nen för kläder, beklädnadsmateriel och livsförnödenheter.

Dessa propositioner bordlades.

§ 5.

Anmäldes följande till herr talmannen under sammanträdet avlämnade motioner:

nr 77 av fröken *Wetterström*, om viss översyn av 1947 års allmänna familjepensionsreglemente;

nr 78 av herr *Christenson* i Malmö *m. fl.*, angående förhöjt anslag för skrivhjälp å sjöbefälsskolornas rektors-expeditioner;

nr 79 av herr *Fredriksson m. fl.*, om inrättande av en professur i klinisk experimentell allergologi vid karolinska institutet;

nr 80 av herrar *Boija* och *Schmidt*, om befrämjande av forskningen och undervisningen på sjörättens område;

nr 81 av herr *Johansson* i Stockholm, angående höjning av anslaget till naturstipendier åt studerande vid universiteten *m. fl.* läroanstalter;

nr 82 av herr *Johansson* i Stockholm, angående avskaffande av terminsavgifterna vid de allmänna läroverken och därmed jämförliga kommunala läroanstalter;

nr 83 av herr *Johansson* i Stockholm *m. fl.*, om höjning av anslaget Folkskolor *m. m.*: Bidrag till vissa byggnadsarbeten;

nr 84 av herr *Nihlfors m. fl.*, om översyn av kallortstillägget för tjänstemän i övre Norrland;

nr 85 av herr *Munktell*, om pension åt docenten i musikforskning vid Uppsala universitet *Richard Engländer*;

nr 86 av herr *Munktell*, om tilläggs-pension åt f. d. akademiträdgårdsmästaren vid universitetet i Uppsala *Gustaf Sälldin*;

nr 87 av herrar *Holmberg* och *Hagberg* i Stockholm, om höjning av investeringsanslaget till Fonden för lån till företagareföreningar *m. fl.*;

nr 88 av herrar *Holmberg* och *Hagberg* i Stockholm, om förlängning av ostkustbanan;

nr 89 av herrar *Holmberg* och *Hagberg* i Stockholm, om byggande av en kustjärnväg mellan Luleå och Karlsborgsverken;

nr 90 av herrar *Holmberg* och *Hagberg* i Stockholm, om ökat anslag till väghållningen *m. m.*;

nr 91 av fru *Nilsson m. fl.*, om anläggande av järnväg Ljusdal—Sveg;

nr 92 av herrar *Larsson* i Hedenäset och *Jansson* i Kalix, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om kommunalisering av arbetsstugorna i Norrbottens och Västerbottens län;

nr 93 av fru *Boman m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till ferieresor för barn *m. m.*;

nr 94 av herr *Jansson* i Kalix *m. fl.*, om uppförande å ordinarie stat av befattningshavarna vid Tornedalens rätts-hjälpsanstalt;

nr 95 av herrar *Holmberg* och *Hagberg* i Stockholm, om bildande av ett statligt aktiebolag med uppgift att i Norrland starta vissa förädlingsindustrier;

nr 96 av herr *Larsson* i Stockholm, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 28, med förslag till förordning angående omsättnings- och utskänknings-skatt å rusdrycker, *m. m.*;

nr 97 av herr *Carlsson* i Bakeröd, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 28, med förslag till förordning angående omsättnings- och utskänknings-skatt å rusdrycker, *m. m.*;

nr 98 av herr *Jansson* i Kalix *m. fl.*, om åtgärder för Tornedalens och Överkalixbygdens försörjning medelst där befintliga naturtillgångar och tillgänglig arbetskraft;

nr 99 av herr *Nilsson* i Bästekille, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag till Lantbruksnämnderna: Kostnader för planeringskommittéer;

nr 100 av herr *Nilsson* i Göingegården *m. fl.*, om ökat anslag till hästavelns främjande;

Svar på fråga ang. indragningar och sammanslagningar av arrendegårdar under gods.

nr 101 av herr *Staxång m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om avveckling av jordbrukets lagerhusfond;

nr 102 av herrar *Jansson* i Kalix och *Larsson* i Hedenäset, om ökat statsbidrag till hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier;

nr 103 av herr *Jansson* i Kalix *m. fl.*, om åtgärder för bekämpande av viss kreaturssjukdom inom Norrbottens län;

nr 104 av herr *Jansson* i Benestad *m. fl.*, om samordning av producentbidraget och leveranstillägget på mjölk; samt

nr 105 av herrar *Jansson* i Kalix och *Gavelin*, angående inrättande av en skiftesorganisation i Norrbottens län, m. m.

Dessa motioner bordlades.

§ 6.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här-
efter kl. 11.06.

In fidem
Gunnar Britth.

Tisdagen den 26 januari.

Kl. 11.00.

§ 1.

Justerades protokollen för den 19 och den 20 innevarande januari.

§ 2.

Svar på fråga ang. indragningar och sammanslagningar av arrendegårdar under gods.

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Chefen för jordbruksdepartementet, herr statsrådet **NORUP**, som yttrade:

Herr talman! Herr Hansson i Skegrie har frågat mig, om jag har för avsikt att till årets riksdag avlämna proposition i anledning av en inom lantbruksstyrelsen verkställd utredning angående indragningar och sammanslagningar av arrendegårdar under gods, till vilken utredning riksdagen år 1953 hänvisade i anledning av väckta motioner.

Med anledning härav får jag anföra följande.

I motionerna I: 11 och II: 20 till 1953 års riksdag hemställdes, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning och förslag, bl. a. i syfte att utvidga den sociala arrendelagen på ett sådant sätt, att sammanslagning av arrendegårdar under gods antingen med varandra eller med huvudgården kan förhindras, då något behov ur rationaliseringssynpunkt ej kan synas förefinnas för sådana sammanslagningar.

I yttrande över motionerna anförde lantbruksstyrelsen, att styrelsen övervägde frågan om sådan ändring i arrendelagen, att ett ökat skydd bereddes arrendator mot uppsägning från fastighetsägarens sida, och att styrelsen torde komma att framlägga förslag därom före utgången av år 1953.

Tredje lagutskottet yttrade i sitt utlåtande nr 13, att lantbruksstyrelsens förslag borde avvaktas, innan riksdagen gjorde framställning om särskild utredning i ämnet. På hemställan av utskot-

Svar på fråga ang. indragningar och sammanslagningar av arrendegårdar under gods.

tet föranledde motionerna icke någon åtgärd från riksdagens sida.

Lantbruksstyrelsens förslag inkom till jordbruksdepartementet den 4 december 1953. Förslaget innefattar vissa ändringar i 2 kapitlet 53 § arrendelagen av följande innebörd. Enligt gällande bestämmelser går arrendator förlustig sin rätt till nytt arrende (optionsrätt), om jordägaren ett år före arrendetidens utgång uppsäger arrendatorn på den grund, att jordägaren själv, hans make eller avkomling eller adoptivbarn eller dess avkomling avser att själv bruka fastigheten. Lantbruksstyrelsen föreslår, att i två fall undantag skall göras från detta stadgande, nämligen

1) om anledning finns att antaga, att arrendatorns skiljande från arrendet skulle leda till en uppenbart olämplig ändring av indelningen i brukningsenheter; och

2) om på grund av att fastigheten under lång tid innehafts av arrendatorn och dennes släkt synnerliga skäl måste anses föreligga för att arrendatorn skall bibehållas vid arrendet.

Liksom nu skall enligt förslaget frågan huruvida optionsrätt föreligger av arrendatorn kunna bringas under domstols prövning.

Vidare föreslås, att de nya bestämmelserna skall kunna tillämpas även då uppsägning av arrendeavtal skett före lagens ikraftträdande, därest arrendet utlöper minst ett år därefter.

Lantbruksstyrelsens förslag innefattar alltså ändring endast i fråga om sociala arrenden och avses därför skola beröra blott vissa arrendegårdar med en areal odlad jord som understiger 50 hektar, bl. a. sådana som lyder under huvudgård. I fråga om arrenden som faller under de allmänna bestämmelserna har styrelsen däremot uttalat som sin åsikt, att någon ändring nu ej bör göras.

Vad lantbruksstyrelsen föreslagit är av sådan betydelse, att jag har ansett det nödvändigt, att förslaget för yttran-

de remitteras till ett flertal myndigheter, däribland vissa hovrätter ävensom samtliga länsstyrelser, hushållningssällskap, arrendenämnder och lantbruksnämnder. Först sedan remissyttrandena, vilka inforrats till den 10 mars 1954, inkommit och bearbetats kan jag taga ställning till frågan huruvida lantbruksstyrelsens förslag bör läggas till grund för en proposition. Innan proposition framlägges, måste vidare lagrådet höras. Med hänsyn till den tid dessa åtgärder kommer att taga i anspråk torde det icke bli möjligt att hinna med att framlägga en eventuell proposition i ämnet till innevarande års riksdag.

Härefter anförde:

Herr HANSSON i Skegrie (bf):

Herr talman! Jag ber att få tacka herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet för detta svar. Jag vill emellertid uttala mitt beklagande över att denna lantbruksstyrelsens utredning inte har kunnat bli färdig så pass tidigt att därest statsrådet finner, att en proposition med anledning därav och remissyttrandena bör framläggas, denna proposition kunnat framläggas vid detta års riksdag. Jag har nämligen den uppfattningen, att i denna fråga bör man handla snabbt. Jag menar att den tid, som förflyter mellan det att denna fråga förts på tal och till dess att en lagändring träder i kraft, bör göras så kort som möjligt.

Nu vill jag emellertid säga att jag är tacksam för ett yttrande i utredningen, där det talas om att en sådan lagändring kan och bör göras retroaktiv. Dröjsmålet med en lagändrings ikraftträdande kan ju kompenseras genom att retroaktivitet införes, och jag hoppas att i en eventuell proposition denna retroaktivitet kan komma att tas med.

Jag vill annars uttala som min uppfattning om lantbruksstyrelsens utredning och förslag att de är väl avvägda,

Svar på fråga ang. indragningar och sammanslagningar av arrendegårdar under gods.

och jag tror att förslaget kan genomföras utan alltför stora lagtekniska åtgärder. En sak vill jag emellertid bestämt reagera emot, och det är att man i denna utredning har begränsat sitt förslag till endast de sociala arrendena, d. v. s. sådana arrendegårdar som understiger 50 hektar. Jag har den meningen att ingen sådan gräns här borde förefinnas, utan att detta borde kunna utsträckas även till större utgårdar under godsen. Det inträffar nämligen mycket ofta att även sådana gårdar dels dras in till huvudgårdarna, dels sammanslås. Det är därför mycket svårt att finna någon rimlig förklaring till begränsningen ur vare sig rationaliseringssynpunkt eller annan synpunkt. Jag hade alltså varit mera tillfreds om inte gränsen 50 hektar hade tagits upp.

Jag skall inte nu väcka upp någon debatt med herr statsrådet i denna fråga. Den debatten hade vi här i våras, när motionerna i ärendet behandlades. Jag vill endast uttala min förhoppning om att denna fråga kan bringas till en lösning så snart som det är praktiskt möjligt.

Chefen för jordbruksdepartementet, herr statsrådet **NORUP**:

Herr talman! Jag kan mot bakgrund av den senare tidens utveckling i stor utsträckning förstå herr Hanssons i Skegrie oro över att det inte är möjligt att lägga fram någon proposition till detta års riksdag. På många håll blir det ju så, att en arrendator som skaffat sig en någorlunda hygglig ställning plötsligt står i det predikamentet, att han är uppsagd och arrendegården skall indragas till huvudgården, antingen så att den sammanläggs med densamma eller, när det gäller större egendomar, att det tillsätts ett befäl som får sköta gården. Det är självfallet att sådant skapar en hel del oro.

Innan jag blev statsråd motionerade jag ett par gånger om att nuvarande ar-

rendebestämmelser skulle gälla även gårdar över 50 hektar, och jag förstår därför väl de synpunkter som herr Hansson framlägger i detta ärende. Emellertid finns det nog inte möjlighet att lägga fram någon proposition i frågan till 1954 års riksdag. När remissvaren kommit in får man ta ställning till hur en eventuell proposition skall utformas. Detta är en mycket ömtålig sak, och det gäller att söka åstadkomma största rättvisa och säkerhet för såväl arrendatorn som jordägaren.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 3.

Föredrogos var för sig följande Kungl. Maj:ts på kammarens bord liggande propositioner; och hänvisades därvid

till bevillningsutskottet propositionen nr 37, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.;

till statsutskottet propositionerna:

nr 40, angående fortsatt disposition av vissa äldre anslag;

nr 42, angående ersättning till P. O. H. Rydbro m. fl.;

nr 43, angående ersättning i vissa fall i anledning av olycksfall i arbete eller yrkessjukdom; och

nr 44, angående frågor om befrielse från ersättningskyldighet till kronan m. m.;

till behandling av lagutskott propositionerna:

nr 45, med förslag till lag angående upphävande av lagen den 28 juni 1935 (nr 445) om emeritlöner för vissa prästmän i ledande ställning i missionens och diakoniens tjänst, m. m.; och

nr 46, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 7 och 12 §§ lagen den 29 juni 1945 (nr 420) om semester; samt

till bevillningsutskottet propositionen nr 47, angående fortsatt tullfrihet

i vissa fall för Föreningen Rädda barnen för kläder, beklädnadsmateriel och livsförnödenheter.

§ 4.

Föredrogos var efter annan följande å bordet vilande motioner. Därvid remitterades

till statsutskottet motionerna:

nr 77 av fröken *Wetterström*;

nr 78 av herr *Christenson* i Malmö *m. fl.*;

nr 79 av herr *Fredriksson m. fl.*;

nr 80 av herrar *Boija* och *Schmidt*;

nr 81 och 82 av herr *Johansson* i Stockholm;

nr 83 av herr *Johansson* i Stockholm *m. fl.*;

nr 84 av herr *Nihlfors m. fl.*;

nr 85 och 86 av herr *Munktell*;

nr 87—90 av herrar *Holmberg* och *Hagberg* i Stockholm;

nr 91 av fru *Nilsson m. fl.*;

nr 92 av herrar *Larsson* i Hedenäset och *Jansson* i Kalix;

nr 93 av fru *Boman m. fl.*;

nr 94 av herr *Jansson* i Kalix *m. fl.* och

nr 95 av herrar *Holmberg* och *Hagberg* i Stockholm;

till bevillningsutskottet motionerna:

nr 96 av herr *Larsson* i Stockholm och

nr 97 av herr *Carlsson* i Bakeröd;

till bankoutskottet motionen nr 98, av herr *Jansson* i Kalix *m. fl.*; samt

till jordbruksutskottet motionerna:

nr 99 av herr *Nilsson* i Bästekille;

nr 100 av herr *Nilsson* i Göingegården *m. fl.*,

nr 101 av herr *Staxäng m. fl.*;

nr 102 av herrar *Jansson* i Kalix och *Larsson* i Hedenäset;

nr 103 av herr *Jansson* i Kalix *m. fl.*;

nr 104 av herr *Jansson* i Benestad *m. fl.* och

nr 105 av herrar *Jansson* i Kalix och *Gavelin*.

§ 5.

Interpellation i anledning av förekomsten av för barn och ungdom olämpliga tryckalster.

Ordet lämnades på begäran till

Herr GUSTAFSSON i Borås (fp), som anförde:

Herr talman! De senare årens alltmer stigande flod av förströelseläsning av viss art har vållat stora bekymmer hos dem som känner ansvar för barn och ungdom. Föräldrar ger uttryck åt sin oro över utvecklingen, målsmänsorganisationer, lärar- och ungdomsorganisationer likaså. Barnpsykiater, pedagoger, bibliotekarier och barnlitteraturkritiker framhäver att den stigande aggressiviteten bland barnen i skolorna är till ej ringa del att söka i konsumtionen av seriemagasin.

Serieläsandet ingår i vår kulturbild. Man har bara att konstatera detta, och man bör i sanningens intresse även erkänna att det finns små bra konstnärliga mästerverk, med äkta dramatik och sannfärdiga person- och miljöskildringar. Detta bör erkännas.

En mängd serier måste dock betecknas som gift för de omogna intellekt som de främst appellerar till. Det räcker med att nämna sådana som Stålmannen, Fantomen och Hopalong Cassidy samt diverse kriminal- och cowboyserier. De psykiskt och andligt skadliga verkningarna av seriekonsumtionen är påtagliga. Kan f. ö. annat än bestialitet och anti-humana impulser växa fram ur en läsning av detta slag? Oavsett differenser i fråga om ideologisk förankring synes skolmän och ungdomsledare vara överens om att serierna fostrar till råhet och till en våldsmentalitet som ligger nära sadismen och gör mordet och brottet till underhållande förströelse.

Det finns ju dock moral- och värdenormer som samhället för sitt eget väl och bestånd gett sin sanktion och som måste värnas. Tryckalster av detta slag tjänar ej detta syfte, utan i stället är

Interpellation i anledning av förekomsten av för barn och ungdom olämpliga tryckalster.

de folkmoraliska vådorna odisputabla. Kända barnläkare och psykiater uttalar, att en del tecknade serier långsamt förgiftar barnasinnets och gör barnens lekar så brutala att fara för livet föreligger.

Därtill kommer även att serietidningar är på väg att i alltför hög grad bli den dominerande litteraturen med en åtföljande språkets dekadans. Erfarna bibliotekarier anser att serieläsningen tenderar att bli förödande för barnens läsvanor. Den skapar likgiltighet för all läsning, som kräver engagemang och tankeverksamhet. Jag är inte i tillfälle att framlägga någon utförlig och tillförlitlig statistik, men följande siffror torde i någon mån belysa seriemagasinens och de mindervärdiga veckotidningarnas utbredning.

Pressbyrån, som väl är den ojämförligt största förmedlaren, sålde 1938 cirka 80 miljoner exemplar. Förra året var siffran uppe i 215 miljoner. Häri ingår 25 miljoner seriemagasin med utpräglad »pang-pang»-mentalitet. Denna oerhörda ökning har blivit en tankeställare för många och borde kunna påräkna uppmärksamhet även från statsmakterna.

Ett särskilt spörsmål, som på det allra närmaste sammanhänger med seriemagasinen, är de alltmer öppett demonstrerade pornografiska alstren. Jag är fullt på det klara med att man här är inne på en fråga som är ytterligt svårlöst, när den berör tryckfriheten. För den har våra föregångare kämpat, och den vill vi alla värna. En fri press hör till det elementära i en demokratisk stat. Men pressen har icke fattat tryckfriheten så, att den skulle ge frihet att sätta *allting* på pränt *på vad sätt* som helst. Den har efter överenskommelse enats om vissa regler.

En del novellister excellerar likväl i ett ohöljt ockrande på urspårade och hämningslösa sexualinstinkter i öppen

våldtäktspornografi. Jag tillät mig att i årets remissdebatt anförda ett flagrant exempel på just denna genre. Det gällde novellen »Skinnknutten» i nr 11 av »All Världens Berättare» årg. 1952. Fall- ler inte pornografi av just denna typ under 18 kap. 13 § i strafflagen? Man kan inte undgå att inför dylika tryckalster fråga: Om icke tukt och sedlighet såras genom dylika noveller och om ej allmän förargelse eller fara för andras förförelse därav kommer — hur såras då tukt och sedlighet och hur och på vad sätt förför man då genom utnyttjande av tryckfriheten människor och särskilt ungdom i dagens Sverige? Det synes mig som om myndigheterna på hithörande område hade visat en så långt gående tolerans att lagen står i faktisk fara att sättas ur funktion.

Till de destruktiva krafter, som är verksamma i vårt samhälle, intar enligt mitt sätt att se de sedeslösa novellerna och de antihumana seriemagasinen en framstående plats.

I anslutning till det anförda ber jag att till statsrådet och chefen för justitiedepartementet få rikta följande frågor:

1. Har statsrådet givit akt på huru- som pornografiska alster av skilda slag alltmer översvämmar marknaden och huru- som seriemagasinen synes äventyra uppfostran i hem och skola?

2. Delar statsrådet min uppfattning att denna tendens kan medföra allvar- ligen skador för särskilt barn och ungdom?

3. Anser statsrådet att tryckfrihets- lagens s. k. sedlighetsparagraf och straff- lagens utformning i hithörande ämne är till fyllest när det gäller att komma till rätta med hithörande problem?

4. För den händelse statsrådet anser lagens utformning vara till fyllest, är statsrådet villig medverka till en merå ändamålsenlig tillämpning av lagen?

Denna anhållan bordlades.

§ 6.

**Interpellation ang. automatisering av
Gotlands telefonnät.**

Herr SVENSSON i Stenkyrka erhöll på begäran ordet och yttrade:

Herr talman! Gotlands län är i fråga om erläggande av avgifter för telefonsamtal uppdelat i två taxeområden. Visby stad samt norra delen av länet utgör ett frikretsområde, d. v. s. samtal inom området, däri inbegripna samtal mellan Visby och landsbygden, är icke belagda med särskild avgift. Södra delen av länet däremot får sina samtal med Visby och norra länsdelen avgiftsbelagda.

Att ett så enhetligt och slutet område som Gotlands län uppdelats i två olika taxeområden medför onödiga svårigheter för telefontrafiken, vartill kommer ekonomiska orättvisor. Samtalstrafiken från Gotlands landsbygd till Visby är mycket livlig, därför att Visby är residensstad och för övrigt länets enda stad. Där ligger länsstyrelsen, domkapitlet, domsagens kansli samt övriga statliga lokala myndigheter, landstingets och hushållningssällskapets expeditioner, där finns vidare jordbrukets ekonomiska länsorganisationer och deras företag, och där finns privata företag av skilda slag liksom föreningar på olika områden. Länets landsbygdsbefolkning måste fördenskull ständigt anlita telefonen för kontakt med myndigheter, institutioner och företag i Visby. Befolkningen i norra delen av länet kan göra detta utan extra kostnader utöver abonnemangsavgifterna, medan befolkningen i södra delen av länet måste erlægga avgift för varje samtal till Visby, liksom över huvud taget till hela det taxeområde Visby tillhör. För de gotlänningar, som bor i länets södra del och som för sin verksamhet är tvungna att ofta anlita telefonen för kontakt med residensstaden, kan avgifterna för telefonsamtalen per år stiga till betydande belopp.

Det är fördenskull ett väsentligt intresse för Gotlands befolkning att ett

riktigare och rättvisare system för telefontaxorna kommer till stånd. Det har av telestyrelsen utarbetats en generalplan för automatisering av hela telefonnätet på Gotland, och av denna anledning torde någon ändring av taxeområdet för närvarande icke kunna ske. Först när automatiseringen genomförts i sin helhet blir det möjligt att lägga om taxsystemet, så att detta kan uppfylla kraven på rättvisa och riktig avvägning mellan abonnenterna.

Gotland skall enligt generalplanen indelas i tre områden, Visby-området, Hemse-området för södra Gotland och ett område för norra Gotland. Visby-områdets automatisering lär i huvudsak bli klar redan i år, och i årets kapitalbudget är under kommunikationsdepartementets stat upptaget ett anslagsbelopp på 2 100 000 kronor för anläggande av en rikskabel mellan Hemse och Visby för att möjliggöra Hemse-områdets automatisering. Detta område skall alltså utbyggas närmast efter Visby-området. Som tredje etapp skulle komma utbyggnaden av området på norra Gotland. När automatiseringen i sin helhet kan bli färdig är således för närvarande ovisst. Statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet har i årets statsverksproposition förordat återhållsamhet med investeringarna för statens affärsdrivande verk, och ramen för televerkets investeringar föreslås enligt det uppgjorda normalprogrammet bli 12 miljoner kronor mindre än vad verket själv begärt. Därest konkurrensen om investeringsresurserna skulle skärpas, förutses ytterligare minskning av investeringsramen, medan å andra sidan en utökning av denna förordas, om depressiva tendenser skulle inträda inom näringslivet.

Med utgångspunkt från det konjunkturläge, som för närvarande råder, förefaller det alltså antagligt, att det kommer att dröja åtskillig tid innan automatiseringen av Gotlands telefonnät blir helt genomförd och möjlighet till införande av rättvisare taxor för abonnenter föreligger. Med hänsyn till de

Interpellation ang. automatisering av Gotlands telefonnät.

allvarliga olägenheter och ekonomiska orättvisor, som den nuvarande indelningen i taxeområden på Gotland innebär, vore det i hög grad önskvärt, att automatiseringen av Gotlands telefonnät kunde påskyndas och att de investeringar, som härför måste ske, kunde erhålla viss förtursrätt.

Med anledning av vad som sålunda anförts hemställer jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet få framställa följande fråga:

Är statsrådet beredd medverka till att automatiseringen av Gotlands telefonnät påskyndas, så att möjlighet kan skapas för införande av ett taxesystem för telefonsamtalen, som är rättvisare och riktigare avvägt än det nu tillämpade systemet?

Denna anhållan bordlades.

§ 7.

Anmäldes och godkändes riksdagens kanslis förslag till riksdagens skrivelse, nr 13, till Konungen angående utseende av ledamöter och suppleanter i utrikesutskottet och utrikesnämnden.

§ 8.

Upplästes följande till kammaren inkomna ansökan:

Riksdagens Andra Kammare.

Härmed anhåller jag att bli beviljad ledighet från riksdagsarbetet från den 2 februari 1954 t. o. m. den 17 mars 1954 på grund av utlandsresa i en viktig angelägenhet för min firma.

Göteborg den 23 januari 1954.

Walter Edström.

Kammaren biföll denna ansökan.

Herr talmannen meddelade, att herr Jönsson i Rosshol, som vid kammarens sammanträde den 14 januari med läkarintyg styrkt sig tills vidare vara hindrad att delta i riksdagsgörömmålen, under gårdagen åter intagit sin plats i kammaren.

§ 9.

Anmäldes, att följande Kungl. Maj:ts propositioner tillställts kammaren, nämligen

nr 41, med förslag till utlänningslag;
nr 48, angående ratifikation av För-
enta Nationernas konvention om kvin-
nans politiska rättigheter;

nr 49, angående befrielse i vissa fall
från betalningsskyldighet till kronan;

nr 52, angående ersättning från kyrko-
fonden för övertalig personal vid do-
mänverket; och

nr 53, med förslag till lag angående
ändrad lydelse av 5 § lagen den 20
mars 1936 (nr 56) om socialregister.

Dessa propositioner bordlades.

§ 10.

Anmäldes följande till herr talman-
nen under sammanträdet avlämnade
motioner:

nr 106 av herr *Hansson* i Skegrie
m. fl., om visst förtydligande av val-
lagen;

nr 107 av herr *Ståhl*, angående utfor-
mandet av debatterna i riksdagens kam-
rar;

nr 108 av herr *Ohlin m. fl.*, angående
ungdomssociala frågor;

nr 109 av herr *Staräng m. fl.*, i an-
ledning av Kungl. Maj:ts framställning
rörande vissa anslagstekniska frågor
beträffande vägunderhåll och vägbygg-
nader;

nr 110 av herr *Håstad* och fröken
Karlsson, angående lärarpersonalens
tillsyn vid skolmåltiderna;

nr 111 av herr *Gustafson* i Göteborg
m. fl., om inrättande av en kurators-
tjänst för svensk ungdom i England;

nr 112 av fru *Sjöstrand*, i anledning
av Kungl. Maj:ts framställning om an-
slag till understöd åt inhemska skön-
litterära författare och tonsättare av ut-
märkt förtjänst;

nr 113 av herr *Kyling m. fl.*, om för-
bättrade förmåner för i statens tjänst
återanställda pensionärer;

nr 114 av fru *Sjöstrand m. fl.*, om statsbidrag till kurser för utbildande av lärare för musikcirklar;

nr 115 av herr *Levin*, om förhöjd pension åt vägmästare L. Jönssons änka och barn;

nr 116 av herr *Henriksson*, om pension åt förra städerskan vid statens järnvägar Elin Amanda Olsson;

nr 117 av herrar *Persson* i Appuna och *Netzén*, om anslag för utgivande av en regelbundet utkommande skrift, innehållande aktuella meddelanden från medicinalstyrelsens verksamhetsfält;

nr 118 av herr *Gustafsson* i Borås *m. fl.*, om höjning av byggnadskvoten för uppförande av lokaler för religiösa ändamål;

nr 119 av herr *Helén m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till kompletteringsgymnasier;

nr 120 av fröken *Vinge m. fl.*, om anslag till två amanuéstjänster vid Musikaliska akademiens bibliotek;

nr 121 av herr *Håstad*, om uppflyttning i högre lönegrad av e. o. museiassistenten vid riksmuseet fil. dr H. Persson;

nr 122 av herrar *Håstad* och *Edström*, om anslag till kurser i industriell psykologi och humanistiska ämnen m. m. för de studerande vid de tekniska högskolorna;

nr 123 av fröken *Karlsson*, om tillämpning av statens allmänna avlösningsreglemente på lärarpersonalen å enhetsskolans högstadium;

nr 124 av fröken *Karlsson m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till stipendier åt folkskollärare för vinnande av behörighet att undervisa i engelska;

nr 125 av herrar *Mårtensson* och *Antby*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Armén: Remontering;

nr 126 av herrar *Jonsson* i Strömsund och *Severin* i Gävle, angående viss ändring i bestämmelserna om utbildningsbidrag till partiellt arbetsföra;

nr 127 av herr *Jacobson* i Vilhelmina,

om ändring av § 1 i kungörelsen den 22 juni 1939 om statsbidrag till anordnande av pensionärshem, m. m.;

nr 128 av fröken *Höjer m. fl.*, angående lärarpersonalens tillsyn vid skolmåltiderna;

nr 129 av herr *Svensson* i Krokstorp, angående viss omläggning av det statliga stödet till fiskarbostäder m. m.;

nr 130 av herr *Hallén m. fl.*, om ökat anslag till Sigtunastiftelsens bibliotek;

nr 131 av herrar *Boija* och *Stenberg*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om Bidrag till viss bostadsförbättringsverksamhet;

nr 132 av herr *Gustafsson* i Skellefteå *m. fl.*, om inrättande av en medicinsk högskola i Norrland;

nr 133 av herrar *Nyberg* och *Stenberg*, om ökade anslag till det frivilliga försvarsarbetet;

nr 134 av herr *Larsson* i Hedenäset *m. fl.*, om ökat anslag till Fonden för lån till företagareföreningar m. fl.;

nr 135 av herr *Larsson* i Hedenäset *m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till försökskostnadsbidrag;

nr 136 av herr *Holmberg* och fru *Nilsson*, angående kapitalbudgeten för televerket;

nr 137 av herr *Munktell*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till främjande av samhälls- och rättsvetenskaplig forskning;

nr 138 av herrar *Gustafsson* i Stockholm och *Henriksson*, om utredning rörande organisation och utformning beträffande priskontrollen;

nr 139 av herr *Ohlin m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 17, med förslag till förordning om begränsning av rätten till fri avskrivning å maskiner och andra inventarier vid 1955 års inkomsttaxering, m. m.;

nr 140 av herrar *Adolfsson* och *Ericsson* i Näs, om ändrad användning av vissa med statliga lån och bidrag uppförda lantarbetarbostäder;

nr 141 av herr *Nilsson* i Bästekille *m. fl.*, om utsträckt tullskydd för frukt;

nr 142 av herr *Nilsson* i Bästekille *m. fl.*, angående rätt att tillverka och försälja ciderdrycker;

nr 143 av herr *Lundberg*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 28, med förslag till förordning angående om-sättnings- och utskänknings-skatt å rus-drycker, *m. m.*;

nr 144 av herr *Gavelin m. fl.*, om rätt att vid taxering till skatt för inkomst göra avdrag för läkar- och sjukvårds-kostnader;

nr 145 av herrar *Sjölin* och *Strandh*, om förlängning av inbetalningstiden för kvarstående skatt;

nr 146 av herr *Ohlin m. fl.*, om utredning rörande dels förutsättningarna för en liberalisering av den ekonomiska politiken, dels åtgärder för uppmuntran av det enskilda sparandet;

nr 147 av herr *Henriksson*, om ändring i pensionsgrunderna för de äldre riksdagsvaktmästarna;

nr 148 av herr *Nilsson* i Bästekille, angående folkomröstning i högertrafik-frågan;

nr 149 av herr *Svensson* i Stenkyrka *m. fl.*, angående slopande av s. k. nor-merad behovsprövning av familjebidra-gen till de värnpliktiga;

nr 150 av herr *Gavelin m. fl.*, angående införsel i arbetsinkomst för bere-dande av ersättning åt målsägande i brottmål;

nr 151 av fröken *Vinge m. fl.*, angående rätten till släktnamn;

nr 152 av herr *Jacobson* i Vilhelmina, angående ändring av bestämmelserna om förvaltningsarvode åt förmyndare;

nr 153 av herrar *Adolfsson* och *Hans-son* i Önnarp, om upphävande av pris-regleringslagen samt avveckling av pris-kontrollnämnden;

nr 154 av herr *Munktell m. fl.*, om en allmän överarbetning av gällande ersättningsbestämmelser vid samhälleliga rådighetsbegränsningar över fast egen-dom;

nr 155 av herrar *Dahlén* och *Håstad*, angående ändrad lydelse av 2 § 2:o

lagen den 26 maj 1909 (nr 38), om Kungl. Maj:ts regeringsrätt *m. m.*;

nr 156 av herrar *Widén* och *Rimås*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om bidrag till jordbrukets rationalise-ring;

nr 157 av herr *Staväng m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg;

nr 158 av herr *Nilsson* i Bästekille *m. fl.*, angående ökat anslag till under-stödjande av den praktiskt vetenskap-liga verksamheten å Weibullsholm;

nr 159 av herrar *Nilsson* i Bästekille och *Nilsson* i Svalöv, angående bevak-ningsfartyg för laxfiskeområdena i söd-ra Östersjön;

nr 160 av herr *Nilsson* i Bästekille, i anledning av Kungl. Maj:ts framställ-ning om anslag till säkerhetsanordning-ar till ledning för fiskefartyg;

nr 161 av herr *Östlund m. fl.*, om ökat statsbidrag till främjande av ju-verhälsokontroll hos nötkreaturen;

nr 162 av herr *Jönsson* i Rossbol *m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag till väg- och flott-ledsbyggnader i enskild ägo;

nr 163 av herrar *Löfgren* och *Sjölin*, om minskat anslag till Lantbruksnäm-nerna: Kostnader för planeringskom-mittéer;

nr 164 av herr *Andersson* i Björkäng *m. fl.*, angående utredning av kostna-derna för veterinärvården;

nr 165 av herrar *Hæggblom* och *Nils-son* i Bästekille, om ersättning till rö-relseidkare för upptagande av förmal-ningsavgifter för råg och vete;

nr 166 av herr *Netzén*, om ökade an-slag till naturskydd;

nr 167 av herr *Jacobson* i Vilhel-mina, angående ändring av bestämmel-serna om utanordnande av producent-och kontantbidrag till brukare av mind-re jordbruk i Lappmarken;

nr 168 av herr *Helén m. fl.*, om höj-ning av elevstipendierna vid vissa un-der jordbruksdepartementet hörande lä-roanstalter;

Svar på fråga ang. principerna för upplåtande av parkeringsplatser på kronan tillhörig mark i centrala delar av Stockholms stad.

nr 169 av herrar *Nilsson* i Göingegården och *Nilsson* i Svalöv, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag till statens kommission för krisuppgifter på livsmedelsområdet;

nr 170 av herr *Anderson* i Sundsvall *m. fl.*, angående samtrafik mellan statens järnvägar och de enskilda bussföretagen i Norrland;

nr 171 av herr *Nilsson* i Bästekille, om utredning angående förläggande av idrottsutövning till söckendagar;

nr 172 av herr *Andersson* i Björkäng *m. fl.*, om utredning rörande upphävande av stadsprivilegier om rätt till viss del av försäljningssumma vid auktion inom stads område;

nr 173 av herr *Nyberg m. fl.*, om översyn av det offentliga utredningsväsendet; samt

nr 174 av herrar *Rimmerfors* och *Helén*, om allmän översyn av gällande bestämmelser rörande övervakning inom olika vårdområden, m. m.

Dessa motioner bordlades.

§ 11.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här efter kl. 11.18.

In fidem
Gunnar Britth.

Onsdagen den 27 januari.

Kl. 11.00.

§ 1.

Svar på fråga ang. principerna för upplåtande av parkeringsplatser på kronan tillhörig mark i centrala delar av Stockholms stad.

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Chefen för kommunikationsdepartementet, herr statsrådet ANDERSSON, som yttrade:

Herr talman! Herr Nihlfors har frågat mig, om jag vill upplysa om vilka principer som byggnadsstyrelsen lagt till grund för sitt ställningstagande att icke medge parkeringsplatser på kronan tillhörig mark i centrala delar av Stockholm.

Med anledning av denna fråga vill jag lämna följande upplysningar, som jag inhämtat från byggnadsstyrelsen.

Inom stadens centrala delar äger kro-

nan endast i begränsad omfattning mark, som icke är tagen i anspråk för bebyggelse. De frågor om upplåtelse av parkeringsutrymme som aktualiserats har därför varit få, och de har måst bedömas var för sig med hänsyn till omständigheterna i de särskilda fallen.

Under de senare åren har följande förslag om upplåtelse av parkeringsutrymme prövats av styrelsen.

År 1948 anhöll Stockholms stads gatukontor om styrelsens medgivande till viss ändring av parkeringsplatsen öster om operahuset, varigenom antalet parkeringsplatser skulle ökas från 17 till 29. Med anledning härav meddelade styrelsen gatukontoret, att den ifrågasatta utökningen skulle medföra en beskärning av parkområdet med ungefär 9 meter. Ett sådant inkräktande på Kungsträdgårdens för trafikändamål redan hårt anlitade område ansåg sig styrelsen icke kunna medgiva. Styrelsen er-

Svar på fråga ang. principerna för upplåtande av parkeringsplatser på kronan tillhörig mark i centrala delar av Stockholms stad.

inrade om att viss del av parkområdet beklagligtvis redan förut måst tagas i anspråk i samband med spårvägslinjernas omläggning vid Strömbrons tillkomst. Återstående platser i stadens centrum, som var i kronans ägo och vilka allmänheten kunde använda för rekreation, borde icke tagas i anspråk för andra ändamål, annat än i absolut tvingande fall. Härtill kom, att ett genomförande av det av gatukontoret framlagda förslaget ur estetisk synpunkt skulle vara till direkt skada för parken.

År 1951 hemställde gatukontoret om tillstånd att få anordna parkering å följande kronan tillhöriga områden, nämligen *dels* i Kungsträdgården utmed muren vid S:t Jakobs kyrka (25 parkeringsplatser), *dels* på Slottsbacken framför Finska kyrkan och väster om obeliskan, *dels ock* på Riddarholmen omkring Riddarholmskyrkan och utmed södra Riddarholmskajen.

Styrelsen ansåg sig icke kunna medge den begärda upplåtelsen i vad den avsåg Kungsträdgården. Styrelsens beslut grundade sig därvid *dels* på att parkeringsplatsens anordnande bl. a. förutsatte att ej mindre än 18 träd fälldes, och *dels* på att ett anordnande av parkeringsplatser i parken ej kunde anses stå i god överensstämmelse med syftet med kronans upplåtelse av parken till staden. Styrelsen erinrar i sammanhanget om att enligt 1940 års markavtal mellan kronan och Stockholms stad bl. a. Kungsträdgården upplåtits till staden för en tid av 50 år för att användas såsom en för allmänheten utan avgift tillgänglig park. För upplåtelsen gäller bl. a., att parken skall av staden hållas i ett efter tidens fordringar avpassat skick och att väsentligare ändring i dess utseende icke får ske utan tillstånd av Kungl. Maj:t.

Beträffande parkeringsutrymmet på Slottsbacken ansåg styrelsen, att parkeringsplatser borde anordnas i den utsträckning, som stathållarämbetet på

Stockholms slott ansåge sig kunna förordna. Styrelsen erinrar om att gatukontoret samtidigt som frågan underställdes styrelsens prövning begärde stathållarämbetets yttrande. Enligt vad ämbetet meddelat, har sedermera parkeringsplatser anordnats *dels* på yttre borggården för personal tillhörande slottsförvaltningen och *dels*, efter samråd mellan ämbetet, överstathållarämbetet och gatukontoret, på Slottsbacken för allmänheten. Därigenom har för ändamålet tagits i anspråk mark i all den utsträckning som varit möjlig, utan att allvarliga olägenheter för trafiken skall behöva uppkomma.

Rörande förslaget om parkeringsplatser på Riddarholmen har styrelsen icke haft annat att erinra än att frågan om att upplåta ett område öster om Riddarholmskyrkan, utmed järnvägen, såsom parkeringsutrymme borde upptagas till prövning först sedan tunnelbanarbetena avslutats och platsens utseende och lämplighet i övrigt med säkerhet kunde bedömas. Enligt vad jag erfarit, har emellertid platsen numera, sedan järnvägstunneln förbi Riddarholmen blivit färdig, tagits i anspråk för parkering.

Härmed anser jag mig ha besvarat herr Nihlfors' fråga.

Härpå anförde

Herr NIHLFORS (fp):

Herr talman! Jag ber att få tacka herr statsrådet för det svar han lämnat på min fråga om vad byggnadsstyrelsen haft för principer för sitt ställningstagande till begäran om tillstånd att använda kronans mark i centrala delar av Stockholm för bilparkering.

När jag ställde min fråga, pågick i pressen en diskussion om parkeringseländet i Stockholm och om vilka åtgärder som kunde vidtagas för att råda bot på detsamma. Man fick då den uppfattningen att byggnadsstyrelsen, som har hand om kronan tillhörig mark, skulle ha ställt sig helt avvisande till

Svar på fråga ang. ombyggnaden av Aplaredsvägen i Älvsborgs län.

framkomna förslag från stadens myndigheter. Av det svar herr statsrådet nyss lämnat synes emellertid framgå att byggnadsstyrelsen icke varit helt negativ i sitt ställningstagande.

Man får inte heller intrycket att de stadens myndigheter, som har hand om parkeringsproblemen, har varit särskilt energiska med framställningar. Byggnadsstyrelsen har endast två gånger på sex år haft anledning pröva förslag om upplåtelse av mark för bilparkering. När gatukontoret år 1951 begärde tillstånd att få anordna bilparkering utmed muren vid S:t Jakobs kyrka i Kungsträdgården, där 25 platser skulle kunna iordningställas, ansåg byggnadsstyrelsen att sådant tillstånd icke kunde medgivnas. Byggnadsstyrelsen tycks ha stött sitt beslut på samma motiveringar, som herr statsrådet nyss anfört, alltså i huvudsak på att 18 träd i så fall måste fällas och att anordnande av parkeringsplatser icke står i god överensstämmelse med syftet med kronans upplåtelse av parken till staden. Ingen förändring i parkens utseende får nämligen ske utan tillstånd av Kungl. Maj:t.

För att undvika hets hos motionärerna bör, enligt vad jag kan förstå, dagens plenum icke bli alltför kortvarigt, och jag vill därför här rapportera vad jag i går kunde iaktta på den omtvistade plats i Kungsträdgården, som det här gäller. Det är det hörn av den norra delen av Kungsträdgården, som man först kommer till när man går Arsenalsgatan från Riksdagshuset sett. Den mur man där finner norr om S:t Jakobs kyrka är cirka fyra meter hög och av sten och är inte särskilt estetiskt tilltalande. De träd, som skulle befinna sig i farozonen, om man här ordnar med en parkeringsplats, står i två rader med nio träd i vardera raden, till vänster om den asfalterade promenadväg, som leder från Arsenalsgatan upp emot Hamngatan. Marken mellan denna väg och muren är inte alls någon parkmark utan är antingen asfalterad eller

grusad, vilketdera kunde jag faktiskt inte se på grund av snötäcket. Och så finns det på området inte, som man skulle kunna tro, buskar och andra inslag i en park, utan i stället står där en telefonkiosk modell äldre och ett så att säga förargelsens hus, också modell äldre. Det är vad man kan se i denna del av Kungsträdgården. Man frågar sig onekligen om detta hörn verkligen är sådant att det inte skulle kunna ordnas parkeringsplatser där, detta allra helst som säkert få människor skulle observera, om man toge bort dessa omtvistade träd, ty det är tillräckligt med träd kvar i parken ändå. En bilparkering skulle också rent av kunna göra parkområdet trevligare än det nu är, om man finge bort de två inrättningar som finns där.

Det ankommer som tidigare sagts på Kungl. Maj:t att ge tillstånd till väsentliga förändringar i parkens utseende. Inom parentes sagt hoppas jag att Kungl. Maj:t gav ett sådant tillstånd när Stockholms stad gjorde Kungsträdgården till en livaktig plats i samband med 700-års jubileet och där uppförde en hel del byggnader. En ordnad bilparkering i detta bortglömda mörka hörn av Kungsträdgården skulle inte försämrade utseendet på parken, det är jag övertygad om, herr statsråd. Jag hoppas att, om denna fråga tas upp inför Kungl. Maj:t, statsrådet som föredragande departementschef då ställer sig välvillig till dess lösning.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 2.

Svar på fråga ang. ombyggnaden av Aplaredsvägen i Älvsborgs län.

Ordet lämnades på begäran till

Herr statsrådet HJALMAR NILSON, som yttrade:

Herr talman! Herr Gustafsson i Borås har frågat mig om jag uppmärksammat det stora antal olyckor och olyckstill-

Svar på fråga ang. ombyggnaden av Aplaredsvägen i Älvsborgs län.

bud, som under senaste tiden inträffat på Aplaredsvägen i Älvsborgs län och om jag ville medverka till att den planerade ombyggnaden av ifrågavarande väg snarast kommer till stånd. I anledning härav får jag anföra följande.

Frågan torde närmast avse sträckan genom Aplareds samhälle mellan Nytorp och Kärra söder om Borås på läns huvudvägen nr 107 från Falkenberg till nämnda stad. Vägen är där mycket kurvig och även till sin beskaffenhet i övrigt sådan, att den fordrar skärpt vaktsamhet av vägtrafikanterna. Därför finns också, efter vad jag inhämtat, ett flertal varnings- och upplysningsmärken av olika slag uppsatta på vägsträckan.

Det aktuella vägavsnittet genom Aplareds samhälle jämte en del av vägen strax norr därom är upptaget i gällande flerårsplan för förstärkning och förbättring av vägar inom Älvsborgs län under perioden 1952—1956 med medelstilldelning under åren 1954 och 1955. För att igångsätta detta planerade arbetsprojekt, som bl. a. avser viss omläggning av vägen, krävs överarbetning av förefintligt utredningsmaterial. Enär byggnadskostnaderna för samtliga företag i planen avsevärt ökat sedan planen uppgjordes, har det emellertid inte bedömts möjligt att planenligt påbörja detta företag i år, om man skulle upprätthålla den i planen angivna ordningsföljden mellan de olika företagen. Den erforderliga överarbetningen kom därför ej till stånd under det gångna året.

Enligt uppgifter i ortspressen skulle under tiden den 27 september 1953—den 12 januari 1954 ha inträffat 12 trafikolyckor i Aplareds närhet, varav 7 på vägen mellan Nytorp och Kärra.

I anledning av denna höga olycksfallsfrekvens har på hemställen av länsvägnämndens ordförande en ändring i ordningsföljden mellan flerårsplanens arbetsobjekt nu vidtagits, så att ifrågavarande företag kan — med tur före

vissa andra företag — påbörjas i år såsom man ursprungligen avsåg. Beslut häröfver fattades den 15 januari.

Jag har inhämtat, att vägförvaltningen i dagarna igångsatt stakning och närmare undersökningar på platsen för upprättande av fullständig arbetsplan. Arbetet härmed bedrivs skyndsamt, och så snart förberedelserna är klara kommer företaget att påbörjas utan dröjsmål.

Med hänsyn till vad jag sålunda anfört anser jag inte vidare åtgärder från min sida påkallade.

Härefter anförde:

Herr GUSTAFSSON i Borås (fp):

Herr talman! Det är mig mycket angenämt att till statsrådet Hjalmar Nilsson få framföra ett tack för det första för att han lämnat svar på min enkla fråga, för det andra för att jag fått svaret även skriftligt och för det tredje för att han givit svaret ett så positivt innehåll.

Den rad av olyckor, som inträffat på den i vårt län så sorgligt ryktbara Aplaredsvägen, som vi kallar den, beror till en del på bilisternas ovarsamhet — det bör erkännas — men hela frågans lösning ligger inte i att få en förbättring till stånd därvidlag. Faktum är, att denna väg hör till de sträckor, där trafikfällorna krokas i varandra som länkar i en kedja. Det kan vara farligt nog för dem som känner vägen, men ändå värre är det för främmande trafikanter, och vid miserabelt väglag är det naturligtvis allra värst.

Jag skall nu inte uppta kammarens tid med vidare resonemang. När hyggligt folk får något gott så tackar de, och jag vill gärna höra till den kategorien. Vi är i vår landsända tacksamma för att inom en snar framtid få inviga den nya väg, som statsrådet utlovar. Jag kan försäkra, att om statsrådet Nilsson då vill hedra oss med sin närvaro, så kommer han att bli synnerligen välkommen.

Svar på fråga ang. ombyggnaden av Aplaredsvägen i Älvsborgs län.

Jag ber att än en gång få tacka för svaret.

Härmed var överläggningen slutad.

§ 3.

Föredrogos var efter annan följande Kungl. Maj:ts på bordet liggande propositioner. Därvid hänvisades

till behandling av lagutskott propositionen nr 41, med förslag till utlänningslag;

till utrikesutskottet propositionen nr 48, angående ratifikation av Förenta Nationernas konvention om kvinnans politiska rättigheter;

till jordbruksutskottet propositionen nr 49, angående befrielse i vissa fall från betalningsskyldighet till kronan; samt

till behandling av lagutskott propositionerna:

nr 52, angående ersättning från kyrkofonden för övertalig personal vid domänverket; och

nr 53, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 5 § lagen den 20 mars 1936 (nr 56) om socialregister.

§ 4.

Föredrogos var för sig följande å kammarens bord vilande motioner; och remitterades därvid

till konstitutionsutskottet motionerna: nr 106 av herr *Hansson* i Skegrie m. fl. och

nr 107 av herr *Ståhl*;

till statsutskottet motionerna:

nr 108 av herr *Ohlin* m. fl.;

nr 109 av herr *Staxäng* m. fl.;

nr 110 av herr *Håstad* och fröken *Karlsson*;

nr 111, av herr *Gustafson* i Göteborg m. fl.;

nr 112 av fru *Sjöstrand*;

nr 113 av herr *Kyling* m. fl.;

nr 114 av fru *Sjöstrand* m. fl.;

nr 115 av herr *Levin*;

nr 116 av herr *Henriksson*;

nr 117 av herrar *Persson* i Appuna och *Netzén*;

nr 118 av herr *Gustafsson* i Borås m. fl.;

nr 119 av herr *Helén* m. fl.;

nr 120 av fröken *Vinge* m. fl.;

nr 121 av herr *Håstad*;

nr 122 av herrar *Håstad* och *Edström*;

nr 123 av fröken *Karlsson*;

nr 124 av fröken *Karlsson* m. fl.;

nr 125 av herrar *Mårtensson* och *Antby*;

nr 126 av herrar *Jonsson* i Strömsund och *Severin* i Gävle;

nr 127 av herr *Jacobson* i Vilhelmina;

nr 128 av fröken *Höjer* m. fl.;

nr 129 av herr *Svensson* i Kroks-
torp;

nr 130 av herr *Hallén* m. fl.;

nr 131 av herrar *Boija* och *Stenberg*;

nr 132 av herr *Gustafsson* i Skellefteå m. fl.;

nr 133 av herrar *Nyberg* och *Stenberg*;

nr 134 och 135 av herr *Larsson* i Hedenäset m. fl.;

nr 136 av herr *Holmberg* och fru *Nilsson*; och

nr 137 av herr *Munktell*;

till behandling av lagutskott motionen nr 138 av herrar *Gustafsson* i Stockholm och *Henriksson*;

till bevillningsutskottet motionen nr 139 av herr *Ohlin* m. fl.;

till statsutskottet motionen nr 140 av herrar *Adolfsson* och *Ericsson* i Näs;

till bevillningsutskottet motionerna:

nr 141 och 142 av herr *Nilsson* i Bästekille m. fl.;

nr 143 av herr *Lundberg*;

nr 144 av herr *Gavelin* m. fl. och

nr 145 av herrar *Sjölin* och *Strandh*;

till bankotskottet motionerna:

nr 146 av herr *Ohlin* m. fl. och

nr 147 av herr *Henriksson*;

till behandling av lagutskott motionerna:

Interpellation ang. utredningen om avskaffande av fideikommissinstitutionen.

nr 148 av herr *Nilsson* i Bästekille;
nr 149 av herr *Svensson* i Stenkyrka
m. fl.;

nr 150 av herr *Gavelin m. fl.*;
nr 151, av fröken *Vinge m. fl.*;
nr 152 av herr *Jacobson* i Vilhelmina;

nr 153 av herrar *Adolfsson* och
Hansson i Önnarp,

nr 154 av herr *Munktell m. fl.*; och
nr 155 av herrar *Dahlén* och *Håstad*;
till jordbruksutskottet motionerna:
nr 156 av herrar *Widén* och *Rimås*;
nr 157 av herr *Staxång m. fl.*;
nr 158 av herr *Nilsson* i Bästekille
m. fl.;

nr 159 av herrar *Nilsson* i Bästekille
och *Nilsson* i Svalöv;

nr 160 av herr *Nilsson* i Bästekille;
nr 161 av herr *Östlund m. fl.*,
nr 162 av herr *Jönsson* i Rossbol
m. fl.;

nr 163 av herrar *Löfgren* och *Sjölin*;
nr 164 av herr *Andersson* i Björk-
äng *m. fl.*;

nr 165 av herrar *Hæggblom* och
Nilsson i Bästekille;

nr 166 av herr *Netzén*;
nr 167 av herr *Jacobson* i Vilhelmina;

nr 168 av herr *Helén m. fl.*; och
nr 169 av herrar *Nilsson* i Göingegården och *Nilsson* i Svalöv;

till statsutskottet motionen nr 170 av
herr *Anderson* i Sundsvall *m. fl.*;

till allmänna beredningsutskottet motionerna:

nr 171 av herr *Nilsson* i Bästekille;
nr 172 av herr *Andersson* i Björk-
äng *m. fl.*;

nr 173 av herr *Nyberg m. fl.*; samt
nr 174 av herrar *Rimmerfors* och
Helén.

§ 5.

Föredrogs den av herr *Gustafsson* i
Borås vid kammarens nästföregående

sammanträde gjorda, men då bordlagda
anhållan att få framställa interpellation
till herr statsrådet och chefen för ju-
stitiedepartementet i anledning av före-
komsten av för barn och ungdom
olämpliga tryckalster.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 6.

Föredrogs den av herr *Svensson* i
Stenkyrka vid kammarens nästföregående
sammanträde gjorda, men då bord-
lagda anhållan att få framställa inter-
pellation till herr statsrådet och chefen
för kommunikationsdepartementet an-
gående automatisering av Gotlands tele-
fönnät.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 7.

Interpellation ang. utredningen om avskaffande av fideikommissinstitutionen.

Herr **VIGELSSO** (bf) erhöll på begäran ordet och yttrade:

Herr talman! År 1952 tillsattes en utredning avseende fideikommissinstitutionens avskaffande. Utredningen fick från början karaktären av enmansutredning men utökades senare, år 1953, med ytterligare en man. Då en utredning i frågan tidigare förelåg, fick den nu tillsatta utredningen i uppdrag att bearbeta det material som på grund härav tidigare sammanbragts. Det är med stort intresse utredningsresultatet motses åtminstone av dem som närmast beröres därav, nämligen arrendatorerna. Tanken, som ursprungligen låg bakom kravet på fideikommissinstitutionens upphävande och som även resulterade i en utredning av frågan, var att de många arrendatorer, som lyder under sådana gårdar, skulle beredas möjlighet att förvärva sina arrendegårdar och därmed bli egna jordbrukare.

Vilka direktiv den tillsatta utredningen fick, utöver vad som tidigare an-

Interpellation ang. utredningen om avskaffande av fideikommissinstitutionen.

givits, är inte bekant. Bekant är inte heller vilken tid den fått på sig för att slutföra sitt arbete. Oavsett vilken angelägenhetsgrad frågan tillmätes från statsmakternas sida, är det för många fideikommissarrendatorer nära nog en livsfråga, dels när problemet kommer att lösas, dels också hur det kommer att lösas. Fideikommissförvaltningarna är nu på många ställen i färd med att slopa sina arrendegårdar, dels för att inordna dem under huvudgårdens förvaltning, dels för att slå sönder dem för uppdelning på andra arrendegårdar. Såväl arrondering som bärighet synes härvid ha lämnats helt utan avseende. Denna politik innebär, utöver arrendatorernas rättsosäkerhet, att de bygder där fideikommissen är belägna drives till en avfolkning, som i sin tur medför en svårbemästrad samhällsorganisation. Bygdens kulturliv och kommunala struktur samt hela dess administrativa gestalt ändras därmed karaktär i en för hela vårt samhälle mindre lycklig riktning.

Nu kan visserligen hänvisas till det rättsskydd arrendatorerna äger i den s. k. optionsrätten. Denna optionsrätt synes emellertid med sin nuvarande utformning vara i det närmaste värdelös som rättsskydd. En arrendator äger visserligen rätt att inför domstol hävda sin optionsrätt, men med de många skäl, verkliga eller förmenta, som en fideikommissarie kan anföra som försvar för sin åtgärd, är säkerligen varje arrendator, som försöker att inför domstol hävda sin rätt, dömd att misslyckas. Det enda resultat han åstadkommer är att han får betala rättegångskostnader, sina egna och även fideikommissariens, som ofta uppgår till tusentals kronor, ett belopp kraftigt överstigande hans ekonomiska bärkraft. Med sådana prejudikat för ögonen är det fullt begripligt, om ingen arrendator av ekonomiska skäl nu vågar inför domstol hävda sin rätt. Han har endast att packa ihop sina tillhörigheter och söka sin

utkomst på annat håll, detta även om han och hans förfäder har hundraårig arrendehävd på sin gård. Trots den optionsrätt som gäller synes således arrendatorerna på sådana gårdar alltså vara nära nog rättslösa. Samma företeelse kunde säkerligen noteras även på andra gårdstyper, bolagsdomäner och andra storjordbruk, men vad som nu synes vara mest aktuellt är likväl fideikommissen.

Fideikommissens vara eller inte vara är en fråga som länge diskuterats. Man frågar sig med ständigt stegrad intresse vad som slutgiltigt skall bli resultatet. Utredningen pågår, det vet vi, men vi vet också att, samtidigt som denna utredning pågår, pågår också från fideikommissens sida en verksamhet som, om den får tillräckligt länge och ostört fortsätta, kommer att förta värdet av det resultat, vartill utredningen en gång eventuellt kan komma. Den stora grupp av arrendatorer, som alltså är knuten till denna gårdstyp, är i stort sett ättlingar till tidigare innehavare av arrendegårdarna. Det är sannolikt arrendatorerna som genom tiderna med trägen arbetsinsats medverkat till att ur jordbrukssynpunkt ge fideikommissen den ställning de kommit att inta. Man måste i medvetande därom ställa sig frågan: Är det riktigt att, samtidigt som en utredning om fideikommissens avskaffande pågår, berörda ägargrupp skall lämnas möjlighet att under tiden avpollitera sina arrendatorer?

Tillvägagångssättet är upprörande och i vårt demokratiska samhälle rent stötande för den allmänna rättskänslan, varför det är nödvändigt att mycket snart en ändring kommer till stånd. Denna fråga har flerfaldiga gånger förut från vårt håll påtalats, och jag tillåter mig härmed att ännu en gång med utgångspunkt från förhållandena och sådana de med växande skärpa synes utveckla sig, till statsrådet och chefen för justitiedepartementet, om kam-

Interpellation ang. en redogörelse för »kreditstoppet» på bostadsmarknaden.

maren därtill lämnar sitt medgivande, framställa följande frågor:

1. Vilka är utredningsmännens direktiv?

2. Hur snart kan utredningen tänkas vara klar?

3. Är det möjligt att i avvaktan på utredningens slutförande i förebyggande syfte tillgripa interimistiska åtgärder för att förhindra fideikommissförvaltningarnas här berörda jordpolitiska åtgärder?

Denna anhållan bordlades.

§ 8.

Interpellation ang. en redogörelse för »kreditstoppet» på bostadsmarknaden.

Ordet lämnades på begäran till

Herr STÅHL (fp), som anförde:

Herr talman! Det »kreditstopp» på bostadsmarknaden, som delgivits förmedlingsorganen bl. a. i form av bostadsstyrelsens cirkulär av den 18 december 1953, har vållat stor oro för bostadsbyggandets utveckling under den överskådliga framtiden. Det är känt att många kommuner igångsatt bostadsföretag först sedan preliminärt lånebeslut delgivits, medan andra igångsatt byggande utan sådant formligt tillstånd. Detta har skett på grundval av de från regeringshåll ofta upprepade deklARATIONERNA att bostadsbyggandet skulle ske i största möjliga omfattning utan andra hinder än det som reses av tillgången på arbetskraft.

Det nu inträffade har väckt så mycket större uppmärksamhet som det måste ses mot bakgrunden av beslutet om byggnadsregleringens upphävande beträffande bostadsbyggandet fr. o. m. årsskiftet. Vad man väntade skulle bli ett friläggande har i stället genom »kreditstoppet» kommit att framstå som en ytterligare hämsko på bostadsbyggandet.

Med stöd av det här anförda anhåller jag om andra kammarens tillstånd att

till statsrådet och chefen för socialdepartementet få rikta följande fråga:

Vill herr statsrådet snarast lämna en utfömnande redogörelse för det omdiskuterade »kreditstoppet» på bostadsmarknaden och för de åtgärder, som med anledning därav planeras för att hålla bostadsbyggandet uppe vid högsta möjliga nivå?

Denna anhållan bordlades.

§ 9.

Anmäldes följande Kungl. Maj:ts till kammaren avlämnade propositioner:

nr 56, angående befrielse från skyldighet att gälda visst skadestånd m. m.; och

nr 57, angående vissa anslag ur kyrkofonden m. m.

Dessa propositioner bordlades.

§ 10.

Anmäldes, att till herr talmannen under sammanträdet avlämnats följande motioner, nämligen:

nr 175 av herr *Ohlin m. fl.*, om effektivare skydd för medborgarna mot övergrepp och misstag från förvaltningens sida;

nr 176 av fru *Sandström m. fl.*, om avslag å Kungl. Maj:ts framställning om anslag till förvärv av billinjer vid statens järnvägar;

nr 177 av herr *Håstad m. fl.*, om anslag till psykiatrisk forskning;

nr 178 av herr *Carlsson i Bakeröd m. fl.*, om ökade medel till statliga steninköp;

nr 179 av fröken *Karlsson* och herr *Braconier*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om naturastipendier åt studerande vid universitet m. fl. läroanstalter;

nr 180 av fröken *Karlsson* och herr *Braconier*, om avskaffande av elevavgifterna vid handelshögskolan i Göteborg;

nr 181 av fröken *Karlsson m. fl.*, i

anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till avlöningar vid skolöverstyrelsen;

nr 182 av herr *Ståhl m. fl.*, om ökat anslag till bidrag till hamnar och farleder;

nr 183 av herr *Hansson* i Skegrie *m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till remonterring;

nr 184 av herr *Kyling m. fl.*, om utflyttning i högre lönegrad av vissa tjänster hos kammarkollegiet;

nr 185 av herr *Kyling m. fl.*, angående förhöjning av äldre tjänste- och familjepensioner;

nr 186 av fröken *Liljedahl m. fl.*, om vidgad rätt till statsbidrag för distrikts-sköterskornas resor;

nr 187 av herrar *Hammar* och *Jacobsson* i Sala, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till avlöningar vid statens skol- och yrkeshem på Salbohed och i Vänersborg;

nr 188 av herr *Hammar m. fl.*, angående studiebidrag åt elever vid folkhögskolornas sommarkurser;

nr 189 av herr *Johansson* i Stockholm *m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 24, angående fortsatt statsgaranti för exportkredit m. m.;

nr 190 av fru *Nilsson m. fl.*, om byggande av bro mellan Alnön och fastlandet;

nr 191 av herr *Holmberg m. fl.*, angående minskning av försvarsutgifterna;

nr 192 av herr *Holmberg m. fl.*, angående de militära materiel- och övningsanslagen;

nr 193 av herr *Hjalmarson m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till förvärv av billinjer åt postverket och statens järnvägar;

nr 194 av herr *Nygren m. fl.*, angående lärlingsbidragets storlek;

nr 195 av fru *Sjöstrand m. fl.*, angående sinnessjukvården inom privata hem och anstalter;

nr 196 av herr *Anderson* i Sundsvall *m. fl.*, om inrättande av vissa nya tjänster vid Sidsjöns sjukhus;

nr 197 av herr *Håstad m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag rörande konsumentprisindex;

nr 198 av herr *Dahlén m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag rörande inrättande av vissa tjänster vid radiumhemmet;

nr 199 av herr *Stenberg m. fl.*, om ökat anslag till Bidrag till hamnar och farleder;

nr 200 av fröken *Elmén m. fl.*, om inrättande av en läkartjänst för psykisk hälsovård bland Stockholms studenter;

nr 201 av herrar *Persson* i Tandö och *Gezelius*, om förhöjd ersättning åt Lund Ernfrid Jonsson i Malung för sjukdom, ådragen under militärtjänstgöring;

nr 202 av herr *Nilsson* i Göingegården *m. fl.*, angående studiebidrag åt elever vid folkhögskolornas sommarkurser;

nr 203 av herr *Nihlfors*, om ändrad lydelse av § 55 mom. 1 riksdagsordningen;

nr 204 av herr *Hamrin m. fl.*, om vidgade möjligheter för röstberättigade, som drabbats av ohälsa eller invaliditet, att utöva rösträtt;

nr 205 av herr *Ekdahl*, angående ändrade bestämmelser om tillsättning av kyrkobetjäning;

nr 206 av herr *Dickson*, angående spörsmålet om den nordiska penningpolitikens utformande;

nr 207 av herr *Persson* i Norrby *m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till omreglering av Svea hovrätts och hovrättens för Nedre Norrland domkretsar;

nr 208 av herrar *Sjölin* och *Stenberg*, om ökat anslag till Flygvapnet: Understödd åt privatflyget;

nr 209 av herr *Staxäng m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 3, med förslag till förordning angående markegångstaxor;

nr 210 av fröken *Ager m. fl.*, om inrättande av ett barnhem med förskola för blinda barn;

nr 211 av fröken *Ager*, om anslag för

inköp av inventarier till Andrea Encerth's högre handarbetsseminarium;

nr 212 av herrar *Widén* och *Hamrin*, angående omprövning av frågan om den heraldiska verksamhetens organisation;

nr 213 av fröken *Vinge*, om inrättande av en gallringsavdelning vid riksarkivet;

nr 214 av herr *Braconier m. fl.*, om viss ändring av direktiven för utredningen av frågan om statsbidrag till folkskolebyggnader;

nr 215 av herrar *Munktell* och *Ahlsten*, om inrättande av en vaktmästar-tjänst vid zoofysiologiska institutionen vid universitetet i Uppsala;

nr 216 av herrar *Gustafsson* i Skellefteå och *Boija*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Fortifikationsförvaltningen: Forskningsverksamhet;

nr 217 av herr *Ekdahl*, angående anställande av civil ekonomisk sakkunskap vid militära förband;

nr 218 av herrar *Gustafson* i Göteborg och *Königson*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 44, angående frågor om befrielse från ersättningskyldighet till kronan m. m.;

nr 219 av herr *Netzén m. fl.*, om inrättande av en professur i ekonomisk historia vid Lunds universitet;

nr 220 av fru *Andrén m. fl.*, om inrättande av ett provisoriskt statligt seminarium för utbildning av lärarinnor i kvinnlig slöjd;

nr 221 av fru *Andrén m. fl.*, om befrielse från nöjesskatt för god barnfilm;

nr 222 av fru *Andrén m. fl.*, om ökat anslag till Barnfilmskommittén;

nr 223 av herr *Blidfors*, om inrättande av en professur i sociologi vid Lunds universitet;

nr 224 av herr *Spångberg m. fl.*, angående en upprustning av skolbiblioteken;

nr 225 av herr *Svensson* i Göteborg m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om statsbidrag till inrättande av sjömannaskolor;

nr 226 av fröken *Wetterström*, om inrättande av en tjänst som första laboratoriebiträde vid hygienisk-bakteriologiska institutionen vid Uppsala universitet;

nr 227 av fru *Ewerlöf m. fl.*, om inrättande av en professur i barnpsykiatri vid karolinska institutet;

nr 228 av fru *Ewerlöf m. fl.*, om uppflyttning i lönegrad av osteologbefattningen vid statens historiska museum;

nr 229 av fru *Ewerlöf m. fl.*, angående lärarinneutbildningen inom det husliga området;

nr 230 av fröken *Ager m. fl.*, om anslag till utbildning av lärarinnor i barnavård;

nr 231 av herr *Gustafsson* i Borås m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning rörande vissa lån till Stockholms stadsmission;

nr 232 av herr *Braconier*, om avveckling av försvarets fabriksstyrelse;

nr 233 av herr *Hagård m. fl.*, om statsbidrag till de vanföras riksorganisation;

nr 234 av herr *Hagård m. fl.*, om inrättande av ytterligare en fast lärartjänst vid socialinstitutet i Stockholm;

nr 235 av herr *Engkvist m. fl.*, om ökat anslag till lån för anordnande av allmänna samlingslokaler;

nr 236 av herrar *Braconier* och *Helén*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till avlöningar vid karolinska sjukhuset och serafimerlasaretet;

nr 237 av herr förste vice talmannen *Skoglund m. fl.*, om åtgärder för främjande av den kyrkliga nybyggnadsverksamheten m. m.;

nr 238 av herr *Helén m. fl.*, om inrättande av en tjänst som inspektör för den psykiska barna- och ungdomsvården;

nr 239 av herr *Blidfors*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till avlöningar vid Vipeholms sjukhus;

nr 240 av fru *Eriksson* i Stockholm och fröken *Öberg*, i anledning av Kungl.

Maj:ts framställningar om anslag till avlöningar vid statens skol- och yrkeshem på Salbohed och i Vänersborg;

nr 241 av herr *Lindberg m. fl.*, angående viss ändring av bestämmelserna om statsbidrag till driftkostnader vid erkända och enskilda alkoholistanstalter;

nr 242 av herr *Lindberg m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till avlöningar vid statens alkoholistanstalt å Venngarn;

nr 243 av herr *Lindberg*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Svenska diakonsällskapet;

nr 244 av fru *Sjöstrand m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till avlöningar vid karolinska sjukhuset;

nr 245 av herrar *Nilsson* i Göingegården och *Jansson* i Kalix, angående viss ändring av bestämmelserna om statsbidrag för anskaffande av hostäder åt provinsialläkare;

nr 246 av fröken *Olsson m. fl.*, om vidgade direktiv för 1951 års byggnadsutredning m. m.;

nr 247 av herr *Svensson* i Krokstorp *m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till avlöningar vid väg- och vattenbyggnadsstyrelsen;

nr 248 av herr *Östlund m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om statens järnvägars dispositionsanslag;

nr 249 av herr *Mellqvist*, om ändrad löneklassplacering för vissa befattningshavare vid statens järnvägar;

nr 250 av herr *Kollberg m. fl.*, om avveckling av statens priskontrollnämnd m. m.;

nr 251 av fröken *Olsson m. fl.*, angående helt förståtligande av Stockholm-Roslagens järnvägar;

nr 252 av herr *Utbult m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till byggande av fiskehamnar;

nr 253 av herr *Staxäng m. fl.*, om utredning av frågan om underhållet av statsbidragsberättigade fiskehamnar;

nr 254 av herr *Jansson* i Benestad

m. fl., angående viss ändring i gällande dyrortsgruppering;

nr 255 av herr *Sundström*, om pension till läraren vid musikhögskolan Karin Fredga;

nr 256 av herrar *Gezelius* och andre vice talmannen *Olsson*, angående återgåldande till Anders Mattson i Falun av visst skattebelopp jämte ränta;

nr 257 av herrar *Hæggblom* och *Agerberg*, om pension åt lantbruksattachén M. W. F. von Wachenfelt;

nr 258 av herr *Kollberg*, angående ändrad praxis i fråga om tillämpningen av 1947 års allmänna tjänstepensionsreglemente beträffande vissa tjänstemän;

nr 259 av herr *Thapper m. fl.*, angående omreglering av pensionerna till av staten övertagna enskilda järnvägars pensionärer;

nr 260 av herr *Lindberg m. fl.*, om återbäring till Lifaco AB av till statsverket erlagd varuskatt m. m.;

nr 261 av fröken *Wetterström* och fru *Boman*, angående omprövning av vissa äldre pensioner;

nr 262 av herr *Andersson* i Brämhult *m. fl.*, om förbättrade pensionsförmåner åt f. d. förrådsförvaltaren vid intendenturkåren H. P. Gelin;

nr 263 av herr *Pettersson* i Norregård, om tillämpning av 1947 års tjänstepensionsreglemente för småskollärlärinnan Elin Håkansson;

nr 264 av herr *Gustafsson* i Stockholm *m. fl.*, om utredning av vissa frågor rörande de partiellt arbetsföra;

nr 265 av herr *Engkvist m. fl.*, om förstärkning av socialstyrelsens nykterhetsvårdsbyrå;

nr 266 av herr *Nihlfors m. fl.*, om rätt att vid taxering till skatt för inkomst göra avdrag för viss ökning av levnadskostnaderna i samband med ombyte av tjänstgöringsort;

nr 267 av herrar *Fröding* och *Edström*, om viss ändring av 80 § uppbördsförordningen den 5 juli 1953 (nr 272);

nr 268 av herr *Löfroth*, om en all-

män översyn av gällande beskattningsbestämmelser för organisationer, som tillhandahåller allmänna samlingslokaler;

nr 269 och 270 av herr *Magnusson m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 14, med förslag till förordning om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, m. m.;

nr 271 av herr *Widén m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 14, med förslag till förordning om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, m. m.

nr 272 av herr *Gezelius m. fl.*, om viss ändring av 15 § förordningen den 21 december 1945 om nöjesskatt (nr 823);

nr 273 av herr *Munktelld m. fl.*, om viss ändring av 28 § förordningen om arvsskatt och gåvoskatt;

nr 274 av herrar *Persson* i Norrby och *Johansson* i Norrfors, om sådana ändringar i skattelagstiftningen att hänsyn vid beräkningen av skattepliktig inkomst tages till inträffade förändringar i penningvärdet;

nr 275 av herr *Helén m. fl.*, angående utredning av frågan om tullfrihet för pressfotos m. m.;

nr 276 av herr *Petterson* i Degerfors m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 28, med förslag till förordning angående omsättnings- och utskänkningsskatt å rusdrycker, m. m.;

nr 277 av herr *Nilsson* i Svalöv m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 28, med förslag till förordning angående omsättnings- och utskänkningsskatt å rusdrycker, m. m.;

nr 278 av herrar *Edström* och *Birke*, om viss ändring av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen;

nr 279 av herr *Ohlin m. fl.*, om vissa lättnader i beskattningen;

nr 280 av herr *Ohlin m. fl.*, om avskaffande av kvarlåtenskapsskatten, m. m.;

nr 281 av herr *Hjalmarson m. fl.*, om upphävande av förordningen om kvarlåtenskapsskatt;

nr 282 av herr *Hjalmarson m. fl.*,

med förslag till ändring av 46 § 3 mom. kommunalskattelagen, m. m.;

nr 283 av herr *Hjalmarson m. fl.*, om viss ändring av 47 och 58 §§ kommunalskattelagen, m. m.;

nr 284 av herr *Nilsson* i Svalöv m. fl., om utredning och förslag till sådan ändring av skattelagstiftningen att bättre möjligheter till resultatutjämning vinnas;

nr 285 av herr *Gustafsson* i Borås, om upphävande av bestämmelsen rörande insättningsmaximum på sparkasseräkning;

nr 286 av fru *Nilsson m. fl.*, om förstatligande av skogsindustrierna;

nr 287 av fru *Nilsson m. fl.*, om utredning i syfte att säkra full sysselsättning och utkomstmöjligheter åt Alnöns befolkning;

nr 288 av herr *Hjalmarson m. fl.*, om vissa lättnader i valutaregleringen och om ökad kontroll av dess handhavande;

nr 289 av herr *Nygren m. fl.*, angående småföretagens kreditfrågor;

nr 290 av herr *Petterson* i Dahl m. fl., angående den framtida utformningen av närings- och bebyggelsestrukturen i landet;

nr 291 av fröken *Ager m. fl.*, om viss ändring av 29 § lagen om allmän sjukförsäkring;

nr 292 av herr *Agerberg m. fl.*, angående åtgärder för motverkande av skadegörelse av älg å växande skog;

nr 293 av fröken *Wetterström*, om inrättande av en rådgivande språknämnd;

nr 294 av herr *Andersson* i Björkäng m. fl., angående kronoarrendatorernas jakträtt;

nr 295 av herrar *Johansson* i Mysinge och *Hansson* i Skegrie, om upphävande av gällande inskränkning i rätten till beställningstrafik för godsbefordran inom stads område;

nr 296 av herr *Nihlfors m. fl.*, om ersättning i vissa fall till värnpliktig arbetstagare;

nr 297 av herr *Andersson* i Ronneby

m. fl., om ändrad lydelse av 11 § lagen om rätt till fiske;

nr 298 av herr *Vigelsbo m. fl.*, om översyn av lagen om kronans förköpsrätt;

nr 299 av herr *Vigelsbo m. fl.*, om lagstiftning beträffande tillstånd för utövande av fastighetsmäklaryrket;

nr 300 av herr *Ericsson i Näs m. fl.*, om inrättande av ett språkvårdsråd;

nr 301 av herr *Östlund m. fl.*, om lagstiftning rörande redovisning och revision i koncerner med avseende å de ekonomiska föreningarna;

nr 302 av herrar *Lindström* och *Jonsson* i Strömsund, om viss ändring av bestämmelserna för val av lantbruksombud till hushållningssällskapen;

nr 303 av herr *Nyberg m. fl.*, om viss ändring i 8 § strandlagen;

nr 304 av herr *Larsson* i Luttra, om viss ändring av den eklestastiska boställsordningen m. m.;

nr 305 av herr *Jacobsson* i Igelsbo *m. fl.*, angående viss ändring av gällande bestämmelser om intagning å sjukhus av kroniskt sjuka;

nr 306 av herrar *Svensson* i Krokstorp och *Eliasson*, om vissa ändringar i vattenlagen;

nr 307 av herr *Ohlin m. fl.*, om åtgärder för en effektivisering av justitieombudsmannaämbetet;

nr 308 av herr *Ohlin m. fl.*, angående viss översyn av lagen om Kungl. Maj:ts regeringsrätt m. m.;

nr 309 av herr *Ohlin m. fl.*, om vissa åtgärder för stärkande av förvaltningsmyndigheternas opartiska ställning;

nr 310 av herr *Kyling m. fl.*, om sådana ändringar i lagen om allmän sjukförsäkring, att vissa grupper av tjänstemän undantagas från den obligatoriska försäkringen;

nr 311 av herr *Kyling m. fl.*, angående förhållandet mellan tjänstepension och folkpension;

nr 312 av herr *Hjalmarson m. fl.*, angående avveckling av prisregleringslagen;

nr 313 av herr *Eliasson m. fl.*, angående

åtgärder för förbättring av fastighetsbestånd, som skadas genom vägbyggnad;

nr 314 av herr *Håstad m. fl.*, angående allmänna jävsregler för statsförvaltningen;

nr 315 av herr *Håstad m. fl.*, angående vidgad domstolsprövning av administrativa frågor;

nr 316 av herr *Håstad m. fl.*, angående åtgärder för effektivisering av justitieombudsmannens kontroll över förvaltningen;

nr 317 av herr *Håstad m. fl.*, angående en periodiskt utkommande handbok över gällande lagar och författningar;

nr 318 av herr *Håstad m. fl.*, om utredning angående former för sakkunnig granskning av lagar och författningar;

nr 319 av herr *Håstad m. fl.*, om utredning angående åtgärder för en likformig reglering av rätten till ersättning vid ingrepp i enskilda äganderätt och frihet;

nr 320 av herr *Hansson* i Skegrie *m. fl.*, om höjning av uppfödningssubventionerna för varmblodiga och nordsvenska hästar;

nr 321 av herrar *Östlund* och *Johansson* i Norrfors, om förhöjt anslag till Bidrag till hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier;

nr 322 av herr *Hæggblom*, om anvisande av medel för fortsatta undersökningar rörande kalkningens betydelse;

nr 323 av herr *Svensson* i Krokstorp *m. fl.*, om rätt för lärare vid lantmannaskolor att såsom fyllnadstjänstgöring tillgodoräkna sig anställning hos Jordbrukarungdomens förbund;

nr 324 av herr *Widén m. fl.*, om utredning rörande omfattningen och den inbördes avvägningen av statens anslag till hästaveln och boskapsskötseln i övrigt m. m.;

nr 325 av herr *Gustafson* i Göteborg *m. fl.*, angående ändrade bestämmelser om restitution av regleringsavgift och

regleringsbidrag under fettvaruregleringen;

nr 326 av herr *Hæggblom m. fl.*, om anslag till engångsavgifter till statens pensionsanstalt för vissa lärare vid lantbruksundervisningsanstalterna;

nr 327 av herr *Svensson* i Ljungkile, om ersättning till fil. lic. H. Lindstedt för viss kursförlust i samband med avvecklingen av internationella lantbruksinstitutet;

nr 328 av herrar *Senander* och *Hagberg* i Stockholm, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Kostnader i samband med Svenska spanamålsaktiebolagets verksamhet;

nr 329 av herrar *Nilsson* i Svalöv och *Nilsson* i Bästekille, om viss ändring av bestämmelserna i kungörelsen om statsbidrag till kontrollföreningsverksamhet rörande bestämning av mjölkens mängd och fetthalt m. m.;

nr 330 av herr *Anderson* i Sundsvall *m. fl.*, om utredning angående trädgårdsundervisningens ordnande i Norrland;

nr 331 av herr *Larsson* i Julita *m. fl.*, om gratifikationer till personalen vid hampperedningsverket i Värmbol;

nr 332 av herr *Mårtensson m. fl.*, om förhöjt anslag till Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm;

nr 333 av herr *Hansson* i Önnarp *m. fl.*, om förhöjt anslag till Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm;

nr 334 av herrar *Hansson* i Önnarp och *Hansson* i Skegrie, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till en fjäderfäskötarskola å Lida säteri;

nr 335 av herr *Larsson* i Luttra *m. fl.*, om ökat anslag till Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter;

nr 336 av herr *Hæggblom m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om vissa anslag till jordbrukets rationalisering m. m.;

nr 337 av herr *Hæggblom* och fru *Boman*, om anordnande av utbildnings-

kurs för hos hushållningssällskapen anställda hemkonsulenter;

nr 338 av herr *Petersson* i Norregård *m. fl.*, om upphävande av skyldigheten att erlagga förmalningsavgift vid s. k. löneförmalning;

nr 339 av herr *Jacobsson* i Igelsbo *m. fl.*, om anvisande av medel för påbörjandet av en allmän statistik för sötvattensfisket;

nr 340 av herr *Munktell m. fl.*, om utredning av frågan om åtgärder till stöd för fiskerinäringen inom Västerbottens, Västernorrlands, Gävleborgs och Uppsala län;

nr 341 av herr *Levin m. fl.*, om anslag till Bidrag till fiskare för förlust av fiskredskap m. m.;

nr 342 av herr *Utbult m. fl.*, om byggnad av ett nytt undersökningsfartyg för fisket;

nr 343 av herr *Utbult m. fl.*, om ökat anslag till fiskerilänefonden;

nr 344 av herr *Jonsson* i Skedsbygd, om ökat anslag till fiskerilänefonden;

nr 345 av herr *Andersson* i Björkäng *m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till fiskets befrämjande i de särskilda orterna;

nr 346 av herr *Staxäng m. fl.*, om inrättande av ytterligare tjänster vid havsfiskelaboratoriet i Lysekil, m. m.;

nr 347 av herr *Staxäng*, om utredning angående bevaknings- och undersökningsfartyg åt västkustfisket;

nr 348 av herrar *Jansson* i Aspeboda och *Svensson* i Vä, om förhöjt anslag till Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo;

nr 349 av herrar *Ekdahl* och *Nilsson* i Svalöv, om anslag till underhållsarbeten vid Kolleberga skogsskola;

nr 350 av herrar *Persson* i Tandö och *Severin* i Gävle, om beredande av möjlighet för vissa arbetare vid domänverket att av domänfondens driftmedel erhålla lån till bostadsförbättring och bosättning;

nr 351 av herr *Hæggblom m. fl.*, om förhöjt anslag till åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.;

nr 352 av herr *Staxäng m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Skogshögskolan: Avlöningar;

nr 353 av herr *Östlund m. fl.*, om införande av genomgående zontariffberäkning mellan statens järnvägar samt postverkets och statens järnvägars busslinjer m. m.;

nr 354 av herrar *Edström* och *Dickson*, om viss ändring av bestämmelserna angående statens offentliga utredningars yttre anordning;

nr 355 av herr *Senander*, om upprättande av förteckning över sådana arbets- och tjänsteuppgifter inom statliga verk och inrättningar, som lämpligen kan anförtros åt partiellt arbetsföra personer;

nr 356 av herr *Johansson* i Stockholm *m. fl.*, om viss utredning angående barnens och ungdomens förströelseläsning, m. m.;

nr 357 av herr *Staxäng m. fl.*, om beredande av möjlighet till lokala synpunkters beaktande vid mera betydelse-

fulla förändringar i affärsverkens serviceförhållanden;

nr 358 av fröken *Wetterström* och herr *Braconier*, om sådan ändring i lotteriförordningen, att organisation, som drivit verksamhet eller propaganda i samhällsfientlig riktning, icke må beviljas lotteritillstånd;

nr 359 av herr *Adolfsson m. fl.*, om en allmän översyn av den statliga förvaltningen i rationaliseringssyfte;

nr 360 av herr *Nygren m. fl.*, angående igångsättande av offentliga televisionssändningar; och

nr 361 av fru *Ewerlöf m. fl.*, om förhöjt anslag till Understöd åt lantushållningsseminariet å Rimforsa.

Dessa motioner bordlades.

§ 11.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här-
efter kl. 11.29.

In fidem
Gunnar Brithh.

Onsdagen den 27 januari.

Kl. 19.30.

Med anledning därav, att tiden för avlämnande av motioner denna dag utgick, voro kammarens ledamöter kallade att jämväl nu sammanträda.

§ 1.

Anmälades och godkändes riksdagens kanslis förslag

dels till riksdagens skrivelse till Konungen:

nr 14, angående val av ombud och suppleanter i Nordiska rådet;

dels ock till riksdagens förordnanden:

nr 15, för herr Rickard Sandler att vara ombud i Nordiska rådet;

nr 16, för herr Gustav Möller att vara ombud i Nordiska rådet;

nr 17, för herr Birger Andersson att vara ombud i Nordiska rådet;

nr 18, för herr Oscar Werner att vara ombud i Nordiska rådet;

nr 19, för herr Sven Ohlön att vara ombud i Nordiska rådet;

nr 20, för herr Nils Herlitz att vara ombud i Nordiska rådet;

nr 21, för fru Anna Sjöström-Bengtsson att vara ombud i Nordiska rådet;

nr 22, för herr Elon Andersson att vara ombud i Nordiska rådet;

nr 23, för herr Edgar Sjö Dahl att vara suppleant i Nordiska rådet;

nr 24, för herr Anselm Gillström att vara suppleant i Nordiska rådet;

nr 25, för herr Emil Ahlkvist att vara suppleant i Nordiska rådet;

nr 26, för herr Olof Pålsson att vara suppleant i Nordiska rådet;

nr 27, för herr Axel Andersson att vara suppleant i Nordiska rådet;

nr 28, för fröken Ebon Andersson att vara suppleant i Nordiska rådet;

nr 29, för herr Georg Pettersson att vara suppleant i Nordiska rådet;

nr 30, för herr Torsten Bengtson att vara suppleant i Nordiska rådet;

nr 31, för herr Erik Fast att vara ombud i Nordiska rådet;

nr 32, för herr Waldemar Svensson att vara ombud i Nordiska rådet;

nr 33, för herr Rolf F. Edberg att vara ombud i Nordiska rådet;

nr 34, för herr Anders Pettersson att vara ombud i Nordiska rådet;

nr 35, för herr Olof Andersson att vara ombud i Nordiska rådet;

nr 36, för herr Olov Rylander att vara ombud i Nordiska rådet;

nr 37, för herr Frans Severin att vara ombud i Nordiska rådet;

nr 38, för herr Martin Skoglund att vara ombud i Nordiska rådet;

nr 39, för herr Klas Gösta Netzén att vara suppleant i Nordiska rådet;

nr 40, för fru Ragnhild Sandström att vara suppleant i Nordiska rådet;

nr 41, för fru Disa Västberg att vara suppleant i Nordiska rådet;

nr 42, för herr Gunnar Ericsson att vara suppleant i Nordiska rådet;

nr 43, för herr Gösta Skoglund att vara suppleant i Nordiska rådet;

nr 44, för herr Nils Gunnar Helén att vara suppleant i Nordiska rådet;

nr 45, för herr Ossian Sehlistedt att vara suppleant i Nordiska rådet; och

nr 46, för herr Folke Kyling att vara suppleant i Nordiska rådet.

§ 2.

Anmälades, att Kungl. Maj:ts proposition nr 55, med förslag till lag om ändring i vattenlagen m. m. tillställts kamraren.

Denna proposition bordlades.

§ 3.

Anmälades följande till herr talmanen under sammanträdet avlämnade motioner:

nr 362 av herr *Birke*, om förbättring av hamnförhållandena vid Landsorts lotsplats;

nr 363 av herrar *Carlsson* i Bakeröd och *Larsson* i Hedenäset, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om vissa provundersökningar för omläggning av metoden för skördeuppskattningen;

nr 364 av herr *Löfgren m. fl.*, om ökat anslag till Bidrag till Svenska slöjdföreningen;

nr 365 av herr *Lundberg*, om ökat anslag till Hemmens forskningsinstitut;

nr 366 av fröken *Höjer m. fl.*, om gratifikation till friställd arbetskraft vid hamnberedningsverket i Värmbol och linberedningsverket i Gimo;

nr 367 av herr *Boija m. fl.*, om undersökning av möjligheterna att begränsa försvarskostnaderna;

nr 368 av herr *Nilsson* i Göteborg *m. fl.*, om beviljande åt Chalmers tekniska högskolas studentkår av ett lån för utbyggnad av dess kårhus;

nr 369 av herr *Dickson*, om ökat anslag till Bidrag till musikhistoriska museet;

nr 370 av herr *Helén*, om heredande av tillfälle för tjänstemannaorganisationerna att förhandla om lärarnas skyldighet att övervaka skolbarnens bespisning;

nr 371 av herrar *Agerberg* och *Nilsson* i Göingegården, angående rätt för finska fosterbarn i Sverige att lika med svenska medborgare erhålla stipendier vid genomgående av skolor;

nr 372 av herr *Gustafson* i Göteborg *m. fl.*, om statsbidrag och lån till Stif-

telsen Guldhedens studiehögskola i Göteborg;

nr 373 av herr *Ohlin m. fl.*, om inrättande av en arvodesbefattning som skolbibliotekskonsulent i skolöverstyrelsen;

nr 374 av herr *Ohlin m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag till Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Omkostnader;

nr 375 av herr *Rimmerfors m. fl.*, om förbättring av provinsialläkarnas arbetsförhållanden, m. m.;

nr 376 av herr *Ohlin m. fl.*, om avveckling av byggnadsregleringens tillståndsvång, m. m.;

nr 377 av herr *Jansson i Kalix m. fl.*, om förhöjt pensionsunderlag för vissa egnahemsdirektörer;

nr 378 av herr *Birke m. fl.*, om viss ändring av bestämmelserna om tertiärlån och tilläggsloan för flerfamiljshus;

nr 379 av herr *Gavelin m. fl.*, om förhöjt anslag till Bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp;

nr 380 av herr *Helén m. fl.*, om ökat anslag till Bidrag till internationell hjälpverksamhet;

nr 381 av herr *Nilsson i Göingegården m. fl.*, angående utredning om fördelningen mellan staten och kommunerna av kostnaderna för folkpensioneringen;

nr 382 av herr *Adamsson m. fl.*, angående ramarna för vissa lån för bostadsbyggande;

nr 383, av herr *Nyberg m. fl.*, om viss modifikation av den frivilliga överenskommelsen om behovsprövning på bostadsmarknaden;

nr 384 av herr *Ohlin m. fl.*, angående vissa ändringar beträffande formen för det statliga stödet till bostadsbyggande m. m.;

nr 385, av herr *Ohlin m. fl.*, angående ramen för länefonden för bostadsbyggande under budgetåret 1953/54;

nr 386 av herr *Ohlin m. fl.*, om förhöjt anslag till Kapitalmedelsförkluster och ränteeftergifter å vissa bostadsbyggnadsloan;

nr 387 av herr *Ohlin m. fl.*, angående ändrade avskrivningsregler beträffande vissa anslag till lån för bostadsbyggande m. m.;

nr 388 av herr *Utbult m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Bidrag till upprättande av byggnadsplaner m. m.;

nr 389 av herr *Andersson i Dunker m. fl.*, om egnahemsloan och förbättringsloan för bostadsbyggnad å jordbruksfastighet;

nr 390 av herr *Pelterson i Degerfors m. fl.*, om viss utredning angående allmänna samlingslokaler;

nr 391 av herr *Königson*, angående ombildande av förlikningsmannaa expeditionen till en byrå inom socialstyrelsen;

nr 392 av fröken *Höjer m. fl.*, om anslag för utrustning av Spenshults reumatikersjukhus;

nr 393 av herr *Blidfors m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag till Statens sinnessjukhus: Avlöningar;

nr 394 av herr *Kilsmo*, om inrättande av ytterligare en läkartjänst vid S:ta Annas sjukhus i Nyköping;

nr 395 av herr *Gustafsson i Skellefteå m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag till Civilförsvaret: Engångsanskaffning av materiel;

nr 396 av herrarna *Svensson i Vä och Carlsson i Bakeröd*, om införande av ett premiesystem för arkitekter och byggnadstekniker i syfte att förbilliga kostnaderna för uppförande av offentliga byggnader;

nr 397 av herr *Larsson i Luttra m. fl.*, angående anslag till Bygdegårdarnas riksförbund m. fl. organisationer;

nr 398 av herr *Cassel*, angående begränsning och förbilligande av de av statliga verk och institutioner utgivna tidskrifterna;

nr 399 av herr *Nordkvist i Kalmar m. fl.*, om utredning i syfte att göra statsbidragen till kommunerna värdebeständiga;

nr 400 av herrarna *Hansson i Önnarp*

och *Gustafson* i Göteborg, om grunderna för utbildningsbidrag och bidrag till familjeförsörjning åt s. k. civilskadade, m. m.;

nr 401 av herr *Jönsson* i Rosshol, angående statens förvärv av fastigheten Onkel Adam nr 6 i Östersund;

nr 402 av herr *Staxäng m. fl.*, om sänkning av räntesatsen för lån från statens lånefond till den mindre skeppsfarten;

nr 403 av herr *Håstad m. fl.*, om ökad avsättning till fonden för friluftslivets främjande;

nr 404 av herr *Svensson* i Stenkyrka m. fl., om iordningställande av en fiskehamn vid Hallshuks fiskeläge på Gotland;

nr 405 av herr *Ericsson* i Näs, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning rörande vissa anslagstekniska frågor beträffande vägunderhåll och vägbyggnader;

nr 406 av herr *Ohlin m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till avlöningar vid statens sinnessjukhus m. m.;

nr 407 av herr *Ohlin m. fl.*, om anslag till främjande av vetenskaplig forskning rörande nerv- och sinnessjukdomarna;

nr 408 av herrar *Cassel* och *Munktell*, om ökat anslag till Undersökningar rörande vägtrafikolyckor m. m.;

nr 409 av herr *Lindberg*, om förbättrade pensionsförmåner för vissa sjömän;

nr 410 av herr *Jacobson* i Vilhelmina, om rätt för innehavare av kronolägenhet att kvarbo på lägenheten utan att detta påverkar hans rätt till arbetarpension;

nr 411 av fröken *Höjer m. fl.*, angående omreglering av s. k. äldre pensioner från statens pensionsanstalt;

nr 412 av herr *Dickson*, angående höjning av maximiåldern för ingående av äktenskap, medförande rätt till familjepension;

nr 413 av herr *Fredriksson*, om förhöjd livränta åt E. A. Göransson med anledning av olycksfall i arbete;

nr 414 av fröken *Höjer*, om livränta åt värnpliktige N. R. Hallströms efterlämnade maka Ethel Hallström;

nr 415 av fröken *Elmén*, om inrättande av en kansliskrivartjänst i lönegraden Ca 15 hos luftfartsverket;

nr 416 av herr *Jonsson* i Skedsbygd m. fl., om en översyn av statsutgifterna i syfte att åstadkomma förenklingar och besparingar i förvaltningen m. m.;

nr 417 av herr *Jansson* i Kalix m. fl., om ökat anslag till fonden för lån till företagareföreningar m. fl.;

nr 418 av herr *Johnsson* i Kastanjegården m. fl., om ökad intagning av enskilda vägar till allmänt underhåll;

nr 419 av herr *Andersson* i Dunker m. fl., om ändrade grunder i vissa avseenden beträffande lån från kraftledningslånefonden;

nr 420 av herr *Håstad m. fl.*, angående viss ändring i förordningen om statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor;

nr 421 av herr *Håstad m. fl.*, angående anslaget till bidrag till erkända arbetslöshetskassor;

nr 422 av herr *Håstad*, om ökning av högsta antalet fullmäktige i valkrets vid kommunala val, m. m.;

nr 423 av herr *Johansson* i Stockholm, om viss ändring av bestämmelserna rörande debatterna i riksdagens kamrar;

nr 424 av herrar *Rimmerfors* och *Strandh*, om skattefrihet för partiellt arbetsföra för belopp, varmed utbildningsbidrag utgår;

nr 425 av herrar *Cassel* och *Staxäng*, om ändrade bestämmelser för beskattning av villafastigheter;

nr 426 av herrar *Cassel* och *Kyling*, om vissa ändringar beträffande det s. k. förvärvsavdraget vid taxering till skatt;

nr 427 av herr *Cassel m. fl.*, om ändrad ordning för uppörd av kvarstående skatt;

nr 428 av herr *Kollberg m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 28, med förslag till förordning an-

gående omsättnings- och utskänkningsskatt å rusdrycker, m. m.;

nr 429 av herr *Braconier m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 28, med förslag till förordning angående omsättnings- och utskänkningsskatt å rusdrycker, m. m.;

nr 430 av herr *Edström*, om vissa ändringar beträffande förmögenhetsbeskattningen, m. m.;

nr 431 av herr *Östlund m. fl.*, angående rätt för skogsägare, som anlagt skogsbilväg, att vid taxering till skatt åtnjuta avdrag för kostnaderna härför;

nr 432 av herr *Kristensson* i Osby *m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 14, med förslag till förordning om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, m. m.;

nr 433 av herr *Adamsson m. fl.*, om ändring i nöjesskatteförordningen beträffande ideella organisationers beskattning;

nr 434 av fru *Löfqvist* och fru *Ericsson* i Luleå, angående beskattningen av rese- och traktamentsersättningar för anställda i enskild tjänst;

nr 435 av herr *Sjölin m. fl.*, om ändrad ordning för taxering av villafastigheter;

nr 436 av herrar *Sjölin* och *Kristensson* i Osby, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 37, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.;

nr 437 av herr *Carlsson* i Bakeröd *m. fl.*, angående utredning av frågan om beskattning av förströelsetidsskrifter;

nr 438 av herrar *Dickson* och *Lindberg*, om rätt att vid 1955 års taxering till skatt för inkomst åtnjuta avdrag för vissa gåvor till hemvärnsförbund, m. m.;

nr 439 av herr *Widén m. fl.*, om ändrade regler för beskattning av skogsinkomster i samband med vissa markupplåtelse;

nr 440 av herr *Hjalmarson m. fl.*, om ändrad ordning för taxering av villafastigheter;

nr 441 av herr *Hjalmarson m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 17, med förslag till förordning om begränsning av rätten till fri avskrivning å maskiner och andra inventarier vid 1955 års inkomsttaxering, m. m.;

nr 442 av herr *Håstad*, angående en publikation över riksdagens ledamöter efter år 1904;

nr 443 av herr *Lundberg*, angående lönegradsplaceringen för förste expeditionsvakten vid riksdagsbiblioteket;

nr 444 av herr *Svensson* i Vä *m. fl.*, om utredning angående premiering av s. k. bosättnings sparande;

nr 445 av herr *Johansson* i Torp *m. fl.*, om utredning i syfte att främja näringslivet och befolkningsutvecklingen å landsbygden i Bohuslän;

nr 446 av herr *Birke*, om återupptagande av utredningen rörande småföretagens lokalfrågor;

nr 447 av herr *Birke*, om viss utredning rörande näringslivets lokalisering;

nr 448 av herr *Ståhl m. fl.*, om vidgat ekonomiskt skydd för militär personal, som i fredstid drabbas av olycksfall, m. m.;

nr 449 av herr *Ståhl m. fl.*, om ersättning till A. G. Rödin med anledning av olycksfall vid militärövning;

nr 450 av herr *Ohlin m. fl.*, om ändrad lydelse av 28 § första stycket lagen om allmän sjukförsäkring;

nr 451 av herr *Hansson* i Önnarp *m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 20, med förslag till allmän förfogandelag m. m.;

nr 452 av herrar *Ericsson* i Näs och *Larsson* i Hedenäset, om utredning av frågan om skadeståndsansvar för ärekränkning genom tryckt skrift;

nr 453 av herr *Hammar*, om visst tillägg till 5 § lagen om Kungl. Maj:ts regeringsrätt;

nr 454 av herr *Nilsson* i Göteborg, om åtgärder för användning av enhetliga korriktionsvisare på bilar;

nr 455 av fröken *Elmén* och herr *Widén*, om vissa ändringar av gällande fridlysningsbestämmelser;

nr 456 av herr *Håstad*, om utvidgning av kretsen av de tysklandssvenskar, som skola vara behöriga till hjälp från de år 1950 anvisade krigsförsäkringsmedlen;

nr 457 av herr *Östlund*, med förslag till lag om ändring i 9 kap. 33 § vattenlagen;

nr 458 av herr *Agerberg m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 23, med förslag till lag om ändring i vattenlagen;

nr 459 av herr *Andersson* i Brämhult, angående viss ändring av lagen om kronans förköpsrätt;

nr 460 av herr *Kilsmo m. fl.*, om upphävande av lagen om inskränkning i rätten att förvärva jordbruksfastighet;

nr 461 av herrar *Löfgren* och *Carlsson* i Stockholm, om utredning rörande lagen om skydd för vissa mönster och modeller samt rörande lagens tillämpningsområde;

nr 462 av herrar *Carlsson* i Stockholm och *Löfgren*, angående viss översyn av lagen om trafikförsäkring å motorfordon;

nr 463 av herr *Larsson* i Hedenäset *m. fl.*, om förkortning av maximitiden för upplåtelse av skogsavverkningsrätt;

nr 464 av herr *Andersson* i Dunker *m. fl.*, angående utredning av frågan om statens skadeståndsansvar vid skador, orsakade av övergång till högertrafik;

nr 465 av herrar *Birke* och *Hjalmarsson*, om upphävande av eller vissa ändringar i strandlagen;

nr 466 av fru *Ericsson* i Luleå och herr *Hammar*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 26, med förslag till lag om undervisning och vård av vissa psykiskt efterblivna;

nr 467 av herr *Andersson* i Ryggestad *m. fl.*, om inrättande av ett jakt-råd;

nr 468 av herr *Jonsson* i Skedsbygd *m. fl.*, om förbud för universitetet i Uppsala att öka sitt innehav av jordbruks- och skogsfastigheter, m. m.;

nr 469 av herrar *Nilsson* i Svalöv och

Nilsson i Göingegården, om utbytande av tjänstebeteckningarna »jordbrukskonsulent» och »husdjurskonsulent» mot beteckningen »länsagronom»;

nr 470 av herr *Andersson* i Brämhult *m. fl.*, om anslag till Befrämjande av landsbygdens elektrifiering;

nr 471 av herr *Staxäng*, om uppgörande av ett arbetsprogram till åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland;

nr 472 av herr *Johansson* i Torp *m. fl.*, om anslag till förstärkning av lantmäteripersonalen i Göteborgs och Bohus län;

nr 473 av herr *Larsson* i Hedenäset *m. fl.*, om en allsidig utredning av olika norrländska skogsproblem;

nr 474 av herrar *Andersson* i Dunker och *von Seth*, om bidrag till uppfödningpris för i galopplöpningar pristä-gande hästar;

nr 475 av herr *Carlsson* i Bakeröd *m. fl.*, om anslag till fraktbidrag för fisk;

nr 476 av herrar *Widén* och *Staxäng*, om ökat anslag till skogsvårdsgårdar;

nr 477 av herr *Svensson* i Ljungskile *m. fl.*, om ökning av vissa anslag till rådgivnings- och upplysningsverksamhet på jordbrukets område m. m.;

nr 478 av herrar *Helén* och *Widén*, om utredning av formerna för bedömningen av studentexamensproven med sikte på censorsinstitutionens avskaffande;

nr 479 av fröken *Elmén m. fl.*, om ökad forsknings- och propagandaverksamhet rörande barnolycksfallen;

nr 480 av herr *Larsson* i Hedenäset *m. fl.*, om rätt för värnpliktiga och vissa studerande att utnyttja veckoslutsbiljetter på statens järnvägars busslinjer;

nr 481 av herr *Gavelin*, om redovisning av statens spritinkomster och samhällets av spritbruket föranledda utgifter;

nr 482 av herr *Birke*, om viss ändring i direktiven för 1953 års vatten-vårdskommitté;

nr 483 av herr *Löfgren*, om avskaffande av tjänstebrevsrätten;

nr 484 av herr *Hjalmarson m. fl.*, angående planmässiga åtgärder för rationaliseringar och begränsningar i den stalliga verksamheten;

nr 485 av fru *Lindskog m. fl.*, angående viss ändring av bestämmelserna om änkepension i lagen om folkpensionering;

nr 486 av herr *Ohlin m. fl.*, om ökande anslag och andra åtgärder till stödjande av hantverk och småindustri m. m.;

nr 487 av herr *Ohlin m. fl.*, angående viss ändring i bestämmelserna om bidrag till lärlingsutbildning hos hantverksmästare;

nr 488 av herr *Håstad m. fl.*, om en rådgivande folkomröstning angående beslutande folkomröstning;

nr 489 av herr *Hjalmarson m. fl.*, om vissa åtgärder för bostadsbristens hävande;

nr 490 av herr *Hjalmarson m. fl.*, angående dels ändring i lagen om allmän sjukförsäkring, dels överarbetning av samma lag m. m.; och

nr 491 av herr *Hjalmarson m. fl.*, angående dels viss ändring av lagen om uppsikt å jordbruk, dels upphävande av lagen om kronans förköpsrätt.

Dessa motioner bordlades.

§ 4.

Justerades ett protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här-
efter kl. 19.35.

In fidem
Gunnar Britth.